

#29

rood

Belgie - Belgique
P.B.
1/9352
Afgiftekantoor Brussel 7

PRIJS: 1,25 EURO

JAARGANG 39 • FEBRUARI 2007

WWW.SAP-POS.ORG

De wereld **begrijpen** om de wereld te **veranderen**

Cuba op een kruispunt

CAP neemt deel aan verkiezingen

10 juni in 5 vragen

POS wordt LCR

PAUL VERBRAEKENLEZING 2007

Zaterdag 21 april 2007, 17.00 uur Zuiderpershuis, Antwerpen

Drie jaar geleden, op 9 april 2004, overleed Paul Verbraeken. Hij was een veelzijdig activist en vrijdenker, die de kritische rede hoog in het vaandel droeg en veler vriend. Wij, zijn vrienden, gaven zijn naam aan een jaarlijkse lezing met een eminent spreker over een actueel onderwerp. De tekst van deze lezing verschijnt in brochurevorm.

Dit initiatief komt tot stand met de steun van het Zuiderpershuis, dat de zaal gratis ter beschikking stelt; Charta 91, dat financieel bijdraagt; de spreker, vormgever en anderen, die belangeloos meewerken...

Spreker op de tweede Paul Verbraekenlezing is:

MARCEL VAN DER LINDEN

Directeur onderzoek van het Internationaal Instituut voor de Sociale Geschiedenis, hoogleraar in de geschiedenis van de sociale bewegingen aan de Universiteit van Amsterdam, oud redacteur van het mede door Paul Verbraeken opgerichte tijdschrift Toestanden, bestuurslid van de Ernest Mandel Foundation en secretaris van de Anton Pannekoek Stichting.

SCHARNIERTUD.

"WAAROM HET VERANDEREN VAN DE WERELD ZO MOEILUK IS"

Na de lezing bent u welkom op een drink.

Adres Zuiderpershuis:

Waalse Kaai 14 te Antwerpen, "Hangar"

Inschrijving: uiterlijk tegen 30 maart 2007, via

- ♦ e-mail aan idequeecker@scarlet.be
- ♦ brief aan Ida Dequeecker, Venusstraat 13 bus 2, 2000 Antwerpen.

Deelname in de kosten, brochure inbegrepen:

- ♦ 8 euro als u vooraf betaalt
- ♦ 10 euro aan de kassa

Betaling: Graag voor 30 maart 2007 op het rekeningnummer 000-3399236-65 van Ida Dequeecker, met vermelding "21 april"

rood maandblad voor socialistische democratie.

Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

Verantwoordelijke uitgever: D. Dessers.

Redactie: Ataulfo Riera, M. Lievens, Céline Caudron, David Dessers, Freddy De Pauw, Chris Den Hond, George Dobbeleer, Frédéric Lehenbre, Olivier Bonfond, Sébastien Brulez, Stéphanie Staiesse.

Werken mee aan dit nummer: Filip De Bodt, Guy van Sinoy, Flor Vandekerckhove, Saskia Mannessen, Frank Slegers, Frédéric Borras

Redactie en administratie: Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org

Tarieven:

Prijs per nummer: 1,50 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), 10 euro voor kleine inkomens (studenten, werklozen), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" 001-4012225-90 met vermelding van "Rood"

Overname van artikels wordt toegejuicht, mits met bronvermelding.

In het voorjaar van 2005 werd in referenda in Nederland en Frankrijk de Europese grondwet afgeschoten. Dat was in die landen, maar ook elders in Europa, een grote overwinning voor die linkerrijde die zich verzet tegen het Europa van de markt. Ondanks de nagenoeg totale consensus binnen de politieke, mediatieke en economische elite begreep een meerderheid van de bevolking dat het huidige Europa gelijk staat aan loonmatiging, de buikriem aanspannen, privatiseringen, een gebrek aan democratie... De Europese grondwet was een poging om dit neoliberale project een basis van legitimiteit te geven, maar vooral de Europese instellingen 'efficiënter' te laten functioneren (lees: efficiënter in de concurrentie op de wereldmarkt, efficiënter in het doorvoeren van neoliberale contrahervormingen op de binnenlandse markt).

stelt voor tot een bijgewerkt verdrag te komen, waarvan ze menen dat ze het de bevolking wel zullen kunnen doen slikken. Daarnaast is er een groep van landen die de grondwet wel ratificeerden (doorgaans omdat, zoals in België, geen referenda werden gehouden). Deze pleit voor de onveranderde doorvoering van de grondwet. Guy Verhofstadt ontbreekt in deze groep uiteraard niet. Het was tijdens 'zijn' top in Laken in 2001 dat het project voor de Europese grondwet werd gelanceerd. Ook toen al botste hij op meer dan honderdduizend betogers in Brussel tegen het neoliberale Europa.

Zonder Frankrijk zal het huidige voorstel van grondwet uiteraard niet ingevoerd kunnen worden. De lijn-Verhofstadt dient dan ook vooral als drukmiddel op de 'weerspannige' bevolking van Frankrijk en Nederland. Ook

Europese Grondwet - *the sequel*

De overwinning van de 'neen' was een ongelooflijke klap voor de roergangers van dit Europa. Van democratie hebben zij niet veel kaas gegeten, dat zagen we in het verleden al. In oktober 2001 stemden de Ieren tegen het verdrag van Nice. Na een politiek en mediatiek offensief werd in een tweede referendum het verdrag er toch doorgejaagd. Ook deze keer wordt weinig respect vertoond voor de uitslagen van de referenda, noch worden lessen getrokken uit de eis voor een socialer, democratischer en niet-militaristisch Europa. Na de nederlaag ging de EU gewoon door: Europese militairen werden uitgestuurd, een begroting werd gestemd, de uitbreiding ging door, de liberalisering van de markten (post, spoorwegen...) wordt verder doorgedruwd, evenals de samenwerking om migranten aan de grens van fort Europa te stoppen.

Na de referenda werd een periode van bezinning afgekondigd. In plaats van een breed maatschappelijk debat te lanceren over de toekomst van Europa, vond die bezinning vooral in de achterkamertjes van de Europese instellingen en de nationale hoofdsteden plaats. Daaruit kwamen twee opties naar voor. Een groep van wijzen onder leiding van de voormalige Italiaanse eerste minister Amato, waarvan ook Jean-Luc Dehaene deel uitmaakt,

het discours over een Europa van verschillende snelheden (waarin een kerngroep van lidstaten verder kan gaan in de Europese 'integratie', zonder dat alle lidstaten mee moeten doen), is vooral bedoeld om druk op de ketel te houden.

Angela Merkel, de Duits bondskanselier die ook al pleidooien hield voor een transatlantische vrijhandelszone, gaat nu als voorzitter van de EU voor een soort grondwet *light* versie, waarin vooral het aspect van de 'efficiëntie' van de instellingen wordt onderlijnd. Ondanks het feit dat met de Franse verkiezingen in zicht, er weinig stappen vooruit gezet kunnen worden, zet Merkel met haar schema om tegen eind dit jaar een nieuwe tekst te hebben, verder druk op de zaak. Sarkozy, Frans presidentskandidaat, sprak zich al uit voor een dergelijk mini-verdrag, waarin de instellingen worden hervormd om 'efficiënter' te functioneren. Geen sprake van ze meer democratisch te maken, of een meer sociale politiek te voeren. Dit is voor ons onaanvaardbaar. 'Efficiëntere' instellingen dienen enkel om de neoliberale agenda (liberaliseren, privatiseren, dereguleren) beter te kunnen doorvoeren. Er zijn andere manieren mogelijk om Europa te verenigen. Geef ons in plaats van Verhofstadts Verenigde Staten van Europa, gebaseerd op de euro, maar de Verenigde socialistische staten van Europa! ■

CAP neemt deel aan verkiezingen

SAP pleitte tegen

Op zaterdag 3 februari vond de tweede nationale conferentie van het Comité voor een Andere Politiek plaats in Brussel. Ongeveer 250 personen namen eraan deel. Helemaal aan het einde van de dag besliste de conferentie met een grote meerderheid dat het CAP onder eigen vlag zal deelnemen aan de federale verkiezingen van 10 juni. De SAP pleitte tegen een deelname aan deze verkiezingen. Om dat standpunt te verduidelijken, verdeelden we een open brief, die je hiernaast kan lezen.

De conferentie was geen onverdeeld succes. Niemand ging ervan uit dat we opnieuw met 650 aanwezigen zouden zijn. Er was immers geen publieke campagne gevoerd voor dit congres. Maar dat neemt niet weg dat 400 mensen minder dan op de conferentie van 28 oktober toch wel een zeer forse terugval betekende. En dat kon je merken tijdens de debatten. Met Une Autre Gauche kwam het inmiddels tot een breuk. De Franstalige aanwezigheid was dan ook ondermaats. Maar bovendien kon je vaststellen dat er een veel grotere afwezigheid was van onafhankelijke syndicale delegees en militanten van sociale bewegingen in vergelijking met 28 oktober.

De conferentie boog zich over de vraag of CAP nu al dan niet moest deelnemen aan de federale verkiezingen. Zo ja, was er de keuze tussen deelnemen met eigen lijsten of ingaan op een voorstel van Groen! om blokken CAP-kandidaten te plaatsen op hun lijsten. Naast die beslissing over de verkiezingen, werden er ook een voorstel tot kiesprogramma en een campagneplan voorgelegd ter stemming. Uiteindelijk koos een ruime meerderheid ervoor om onder eigen vlag naar de verkiezingen te gaan. Het voorstel van Groen! kon slechts een handjevol mensen bekoren. En het kiesprogramma en het campagneplan werden eveneens met ruime meerderheden aangenomen. Van een debat was dan ook weinig sprake. Dit was af en toe ronduit ergerlijk, met onvolledige en misleidende inleidingen, geen woord over de breuk met UAG, een voorzitter met een manipulatieve chronometer etc.

Het CAP zal dus deelnemen aan de verkiezingen. In Franstalig België steunt men daarbij op een bijzonder smalle basis. Maar ook in Vlaanderen is de basis behoorlijk versmald sinds 28 oktober. Lode Van Outrive en Jef Sleenckx lieten de conferentie eens te meer in onduidelijkheid achter over hun eigen engagement in die verkiezingen. Bovendien hadden op het moment van de stemming reeds tientallen mensen de zaal vroegtijdig verlaten. Een teken aan de wand? ■

Beste kameraden,

We zijn vandaag met ons Comité Voor een Andere Politiek op een sleutelmoment gekomen. De verkiezingen naderen met rasse schreden. Tijdens de laatste weken hebben een heleboel gebeurtenissen zich opgestapeld. Waar staan we en hoe moet het nu verder?

CAP is tot stand gekomen op basis van de strijd tegen het generatiepact. Het ABVV kwam toen frontaal in aanvaring met de sp.a. Onze inschatting was dat dit ruimte opende ter linkerkant voor iets nieuws, voor een politieke kracht die een alternatief zou leveren voor de neoliberale politiek van de paarse regering. Rond Jef Sleenckx, Lode Van Outrive en Georges Debunne vormde zich een aantrekkingspool waarmee we trachtten een aantal lagen uit de strijdbeweging tegen het generatiepact ertoe te overhalen te breken met de sp.a, de stap te zetten naar een nieuw initiatief en dat mee op te bouwen. Wij meenden dat CAP in die zin een instrument was voor de politiek herschikking, dit wil zeggen een proces van breken binnen de bestaande partijen en organisaties en van convergentie van de antineoliberale linkerkant, waarbij een nieuwe politieke pool tot stand zou komen links van groenen en sociaaldemocraten.

Het is mogelijk dat we het terrein verkeerd hebben ingeschat, maar vandaag moeten we de vaststelling maken: slechts heel weinig syndicalisten die de strijd voerden tegen het generatiepact hebben het aangedurfd de stap naar het CAP te zetten. Buiten enkele individuele ABVV-verantwoordelijken en lokale sp.a-kernen was er geen enkele betekenisvolle breuk binnen het sociaal-democratische of groene kamp in de richting van de opbouw van iets nieuws. Er zijn wel mogelijkheden (zie b.v. het schitterende werk van een aantal kameraden van CAP bij Volkswagen), maar die blijven bescheiden in het licht van de (electorale) uitdagingen.

De opbouw van een nieuwe politieke pool tegen het neoliberalisme, die op geloofwaardige wijze aan verkiezingen kan deelnemen, moet volgens ons aan een aantal voorwaarden voldoen.

Ten eerste moeten we erin slagen om een betekenisvolle groep mensen uit de syndicale beweging, maar ook uit de andere sociale bewegingen te overhalen om mee een nieuw initiatief te trekken. Dat proces verloopt moeizaam, wat maakt dat CAP niet vergeleken kan worden met bijvoorbeeld de Duitse WASG/Linkspartij. De WASG is helemaal gebaseerd op de convergentie tussen ontevreden sociaal-democraten en syndicalisten die braken met de SPD, en de radicale linkerkant. Op die basis haalden ze tijdens hun eerste verkie-

zingsdeelname meer dan 2 %, wat hen enige geloofwaardigheid bezorgde.

Ten tweede was het volgens ons belangrijk te komen tot één alternatief ter linkerzijde. Zoals Bruno Verlaeckt in een interview stelde: er is ruimte voor een alternatief, maar wel slechts voor één alternatief. Daarom hebben wij gepleit voor samenwerking met de PvdA, wetende dat deze partij ook veel mensen ter linkerzijde afstoot. De PvdA bleek echter enkel geïnteresseerd in stemmentrekker Jef Sleetckx, en niet in echte samenwerking met het CAP.

Ten derde moet je om op een geloofwaardige manier aan verkiezingen deel te nemen, kunnen uitpakken met enkele bekende gezichten die stemmen kunnen trekken. Nu Jef en

Lode om begrijpelijke redenen hebben gezegd niet te willen opkomen, zitten we op dit vlak met een groot probleem.

We moeten erkennen dat de huidige samenstelling van CAP erg beperkt is: enkele personaliteiten, enkele radicaal linkse stromingen (KP, LSP, SAP, Sta op), en een aantal individuen. Weinig syndicale verantwoordelijken,

weinig mensen met posities binnen sociale bewegingen. Dat is op zich geen probleem, als we de limieten van het CAP goed blijven inschatten. Wij beschouwen CAP niet als de nieuwe partij in wording. CAP is veeleer een instrument om initiatieven te nemen naar die lagen binnen de arbeidersbeweging die op zoek zijn naar iets anders, omdat ze niet langer in de sp.a geloven, en bereid zijn de breuk te maken en actief mee te bouwen

aan iets nieuws, dat eventueel het huidige CAP ver kan overstijgen.

Op 28 oktober werd het perspectief van verkiezingsdeelname naar voor geschoven. Vandaag menen wij echter dat de minimumvoorwaarden om dit op een geloofwaardige manier te doen, afwezig zijn. De gesprekken met de PvdA zijn afgesprongen. Een kartel met Groen is geen onmogelijkheid, maar stoot op een aantal bezwaren: mogelijke regeringsdeelname van Groen, de drempel die het betekent voor veel ABVV'ers om op een groene lijst te stemmen.

Dat betekent dat we alleen naar de verkiezingen zouden moeten. Zonder boegbeelden, met nauwelijks geld of structuur. Op die manier gaan we naar een score onder de 1 %. Sommigen menen dat een verkiezingsdeelname een manier is om naambekendheid te krijgen, en onze beweging op te bouwen, ook al halen we maar 0,5 %. Het is zeker mogelijk om nieuwe leden te maken in zo'n campagne. Dat is echter niet de essentie. Wat telt, is dat op die manier de finaliteit van de verkiezingsdeelname wijzigt: CAP wordt niet langer een instrument waarmee we lagen kunnen losweken uit o.a. de sociaal-democratische hoek, maar wordt een nieuwe kapel die zich lineair opbouwt, lid per lid, sympathisant per sympathisant, 0,1 % per 0,1 %. Elk individu dat we kunnen overtuigen, betekent uiteraard een overwinning. Politiek is volgens ons echter niet zozeer een kwestie mensen individueel te overtuigen en lid te maken van een organisatie. Politiek is in de eerste plaats een kwestie van breuken en sprongen, het juiste initiatief op het juiste moment.

Kiezen voor de lineaire opbouw van het CAP, ook doorheen de verkiezingscampagne, betekent CAP niet langer beschouwen als een politiek instrument om breuken te forceren binnen de sociaal-democratie (en linkse groenen). Immers, wanneer het CAP onder het percent eindigt, dan heeft het in de ogen van die lagen die de strijd voerden tegen de neo liberale politiek, afgedaan. Voor veel syndicalisten en mensen uit de sociale

bewegingen wordt de drempel om individueel of collectief de stap te zetten weg van de sp.a of Groen naar iets nieuws, veel te riskant. De sp.a heeft dit goed begrepen: Johan Vandelande poogt nu met zijn oproep tot brede linkse lijsten (met syndicalisten van VW en Ford) en zijn pleidooi voor pensioenverhoging zijn linkerflank af te dekken. De voorbeelden uit het verleden bevestigen dit. Denken we maar aan Gauches Unies in de nasleep van de strijd tegen het globaal plan. Nochtans is het noodzakelijk om die verbreding te maken, als we op een geloofwaardige manier het VB-electoraat willen terugwinnen voor een links project.

Alsof die objectieve toestand nog niet moeilijk genoeg is, zijn er ook binnen CAP grote problemen gerezen. De oprichting van Franstalige Comités pour une Autre Politique door de LSP/MAS in Wallonië waarmee onze partner, Une Autre Gauche (UAG) concurrentie wordt aangedaan, heeft de toestand geblokkeerd of tenminste zwaar bemoeilijkt. Volgens ons was er geen voldoende zwaarwegende reden om te breken met UAG en zover te gaan een concurrerend initiatief op te zetten. Deze Franstalige CAPs blijven overigens erg klein. Onze bedoeling om de reëel bestaande krachten bijeen te brengen en zo een instrument te hebben om in te breken op groenen en sociaal democraten, wordt daarmee bemoeilijkt. Die toestand van hopeloze verdeeldheid moet ophouden, en de Franstalige CAPs moeten worden ontbonden.

Laat ons dus de komende verkiezingen aan ons voorbij laten gaan, en ons toespitsen op ons werk binnen de reële strijdbewegingen, syndicale en andere militanten interpellieren om samen een breder initiatief op te zetten. Laat ons het solidariteitswerk met bedrijven in herstructurering verder uitbouwen, campagne voeren tegen de sluiting van postkantoren enzovoort.

Namens de SAP,
Matthias Lievens en David Dessers

In het volgende artikel, geschreven door Guy Van Sinoy voor Une Autre Gauche, komen we terug op de staking die plaatsvond bij Volkswagen in Vorst. Guy Van Sinoy volgde de staking op de voet en hield een dagboek bij. We brengen hier zijn verslag dat hij schreef op 5 januari, de dag van de algemene vergadering in het bedrijf en van het referendum over een werkherhervatting.

DOOR GUY VAN SINOY

Solidariteit met VW en de onderaannemingen

Wat een emoties op deze vrijdag 5 januari, de dag van de algemene vergadering en het referendum over de werkherhervatting. Het is emotioneel omdat de arbeiders die een algemene vergadering wilden vooraleer gestemd zou worden over een werkherhervatting, hiervoor moesten opboksen tegen de hoofddelegees van de drie vakbonden, die tegen zulke algemene vergadering waren. De algemene vergadering werd slecht samengeroepen: via e-mail en SMS.

Tijdens de algemene vergadering die meerdere duizenden personen samenbracht, lag geen enkel officieel document voor dat het voorakkoord uitlegde. De hoofddelegees, die allen voor een werkherhervatting waren, legden de grote lijnen uit van het voorakkoord voor zij die vrijwillig wilden vertrekken en voor de bruggepensioneerden.

De sfeer was zeer gespannen en vele arbeiders verkondigden openlijk dat ze zouden stemmen tegen een werkherhervatting en dus voor de verderzetting van de staking. De manier waarop de stemming georganiseerd was, was een groot gemanoeuvree. In plaats van te stemmen voor of tegen het voorakkoord, waarbij een simpele meerderheid van 50% zou volstaan, ging het referendum over de verderzetting van de staking. Sinds vele jaren hebben de vakbondsorganisaties een meerderheid opgelegd van 66% opdat een staking zou erkend worden en opdat de stakingskas de stakers zou uitbetalen. Hier maakte men dus van twee kwesties één: het voorakkoord en de staking. De vakbondsorganisaties wilden het voorakkoord doen goedkeuren met 35% in plaats van 51%.

Terwijl de algemene vergadering vrij sporadisch was samengeroepen, hadden alle werkers daarentegen al wel een brief in de bus gekregen met de richtlijnen van de directie over wie op welk uur 's maandags moest beginnen

te werken. De stemming zelf verliep zeer chaotisch omdat het niet duidelijk was wie wel en wie niet mocht stemmen. Zij die bereid waren te vertrekken mochten bijvoorbeeld niet stemmen. In de late namiddag liep de spanning op, toen de stemuitslag aangekondigd werd. Op 1979 uitgebrachte stemmen stemden 1075 (54%) voor de werkherhervatting en 873 (44%) tegen. De hoofddelegees waren zichtbaar niet op hun gemak. Ze kregen verwijten naar het hoofd geslingerd van de werkers aan het piket: "Jullie zijn verkocht! Wij gaan door!"

Eén zaak is duidelijk: na zeven weken staking zal men het werk hervatten met een zeer krappe meerderheid. Voor hoelang? Een arbeider riep: "Kameraden, de strijd gaat voort, maar nu van binnen het bedrijf." Om dat efficiënt te kunnen doen, moet het verzet georganiseerd worden. Het opzetten van een Waakzaamheidscomité bijvoorbeeld zou in alle ateliers kunnen uitleggen wat de gebreken zijn van het voorakkoord. Zonder dat verzet intern zou het wel eens kunnen dat de woede zonder gevolgen wegebt.

Een tweede zaak is duidelijk: als we de cijfers goed bekijken en men weet dat weinige ACV- of ACLVB-leden actief waren aan het stakingspiket, dan kan men hieruit afleiden dat de meesten die de staking wilden verderzetten ABVV-leden zijn. In andere woorden, de ABVV-vakbondsdelegatie is op een sleutelkwestie teruggefloten door haar basis.

In die omstandigheden zou het logisch zijn dat de ABVV-leden een vertrouwensstemming eisen over hun eigen syndicale delegatie. Als de vakbondsdelegatie van het ABVV niet meer het vertrouwen heeft van haar leden, moet de vakbondsdelegatie herkozen worden, zodat ze beter de standpunten weerspiegelt van haar leden. Aangezien de onderhandelingen niet gedaan zijn, is dit geen detail. ■

Op 13 januari vulde een pollcongres van Groen! de belangrijkste plaatsen op de lijsten voor de federale verkiezingen van 10 juni in. Voor Groen! worden die verkiezingen cruciaal. Ofwel maakt de partij opnieuw haar intrede in het federale parlement. Mocht dat niet lukken, zal de partij allicht in een uitzichtloze bestaanscrisis terecht komen. Des te opmerkelijker dat Groen! die klus wil klaren met voor het overgrote deel jonge en volslagen onbekende nieuwkomers. Een flinke gok. Belangrijker is echter dat er geen lijn valt te trekken in het profiel van deze nieuwkomers. Links, rechts of averechts?

DOOR DAVID DESSERS

Groen!

Jonge hoop in bange dagen

Van de zes lijsttrekkers voor de kamer is eigenlijk enkel Groen!-ondervoorzitster Tinne Vanderstraeten een beetje gekend bij het bredere publiek, en dan nog. Voor de rest doet de partij het met kandidaten die allicht bij niemand een belletje doen rinkelen. Vraag is welke strategie hierachter schuilt. Eén zaak staat vast. Vera Dua wil alles op alles zetten om gewoon een nieuwe lichting ecologisten af te leveren in het federale parlement, die dan op hun beurt voor de verdere stabilisering van de partij moeten zorgen.

Welke politieke lijn?

Toch zou men denken dat Groen! in de eerste plaats bekommerd zou zijn om een politieke lijn, een inhoudelijk project op basis waarvan deze nieuwelingen zich in de kiesstrijd werpen. Daarop blijft het voorlopig nog wachten en bieden die nieuwe lijsttrekkers allermint duidelijkheid. In Limburg wordt de lijst bijvoorbeeld getrokken door een zekere Johan Danen, een man die een tijdje geleden nog de aanvoerder was van het Limburgse kamp dat met de SP.A in zee wilde gaan. In Antwerpen trekt jong-Groen!-woordvoester Meryem Almaci de lijst. Deze jonge allochtone vrouw doet, net als Tinne Vanderstraeten trouwens, eerder denken aan de typische oude Agalev-lijn, de lijn die we nog het best kunnen omschrijven als groen-progressief zonder een duidelijke positionering op de links-rechts as.

De Oost-Vlaamse Stefaan Van Hecke, een man die tijdens de selectie vooral zijn diploma rechten bleek mee te hebben, slaagde er dan weer in om tijdens een eerste interview in De Morgen op positieve wijze te verwijzen naar de Maastrichtnormen, als een moeilijk maar noodzakelijk keurslijf dat Dehaene uiteindelijk populair zou gemaakt hebben. Een antineoliberaal zou het alleszins niet over de tong krijgen. De West-Vlaamse lijsttrekker Wouter Devriendt uit Oostende heeft dan weer een linkser profiel en kocht voor wat het waard is ooit nog eens op een blauwe maandag een lidkaart van LEF. Op de tweede plaats van de senaatslijst, na Vera Dua, treffen we dan Peter Tom Jones aan uit Leuven. Met een verleden bij de SAP en Attac ongetwijfeld behorend tot het meest linkse kamp binnen Groen!.

Let me sleep on it...

Tijdens onderhandelingen met het CAP beweerde Vera Dua alvast dat Groen! toe is aan inhoudelijke herbronning en dat dit ondermeer zal leiden naar een duidelijkere antineoliberaale profilering. Dat zou erg welkom zijn, maar voorlopig blijft het wachten op duidelijke voorstellen in die richting. Tijdens de

gemeenteraadsverkiezingen was de Groen!-campagne in elk geval geen uitgesproken linkse campagne. Met de slogan 'Kies zelf een mooie toekomst voor je gemeente' -welk bureau bedenkt in godsnaam zo een gedrocht van een slogan?- koos Groen! eerder voor een klassieke groen-groene campagne.

De campagne van Vera Dua in Gent was zelfs op een quasi genante wijze helemaal gericht op het deelnemen aan de coalitie met liberalen en socialisten. Herinner je het interview met Dua en Termont in De Morgen: Dua: "Ik droom al van de dag dat we samen kunnen besturen". Termont: "Ik niet!". Een campagne louter gericht op deelname aan de coalitie, waar overigens niets van in huis kwam.

Heel wat mensen zijn allicht de passage van Groen! in de regering allermint vergeten. De invoering van een ondemocratische kiesdrempel, de medewerking aan de liberalisering, het bezegelen van het lot van polderdorp Doel, de wapenleveringen aan Nepal en noem maar op... Wil Groen! vandaag echt een streep trekken onder die episode dan zal de partij een duidelijke, nieuwe marsrichting moeten aangeven en kiezen voor een (zelf-)kritische antineoliberaale en radicaal-ecologische lijn. Gaat Groen! de klimaatswijziging te lijf met marktconforme ecotaksjes allerhande of kiest de partij nu resoluut voor regulering en quota en tegen de kapitalistische verspileconomie? Wordt Groen! een bondgenoot van de antineoliberaale sociale bewegingen en kant ze zich klaar en duidelijk tegen de competitie- en groeigerichte Lissabonpolitiek... of zal ze ook de volgende keer wanneer er een neoliberale grondwet op tafel ligt, weigeren om klare wijn te schenken...? Dat zijn vragen waarop we helaas vandaag het antwoord niet kennen.

Links-liberaal

Het zal wel eigen zijn aan groene partijen dat de ecologische dimensie vooraan staat en dat er mensen met uiteenlopende profielen actief binnen zijn. Maar toch zijn er grenzen. Mieke Vogels beweerde enkele jaren geleden dat Groen! de enige echte links-liberale partij was. Een bekentenis van het voormalige boegbeeld. Maar het is kiezen of delen. Ofwel geloof je inderdaad dat de vrije markt uiteindelijk de beste garanties biedt op een ecologische omvorming van de economie. Ofwel kies je voor een groen-linkse aanpak waarbij regulering, herverdeling en openbare dienstverlening centraal staan. De twee combineren, zal nooit lukken. Dat eindigt zoals in 2003: bont en blauw. ■

Guy Verhofstadt heeft dan eindelijk de datum bekend gemaakt van de komende federale verkiezingen. Op zondag 10 juni kiezen we een nieuw federaal parlement. Tijdens de komende drie nummers van Rood gaan we dieper in op de situatie van de uiteenlopende politieke stromingen in ons land. Bij wijze van aftrap vond je op de eerdere pagina reeds een eerste artikel over Groen! en de federale verkiezingen. Maar we openen de dans met vijf vragen over tien juni.

DOOR DAVID DESSERS

10 juni in vijf vragen

1 Verhofstadt of Leterme, en wat is het verschil?

Voor Yves Leterme en de CD&V is dé inzet van 10 juni het breken van paars. Samen met de ultraconservatieven van NV-A denken ruimschoots de SP.A en de VLD te kunnen overtroeven. Het is echter maar de vraag wat er dan fundamenteel zou wijzigen. In een klassiek schema zou je kunnen zeggen dat de macht van de georganiseerde arbeidersbeweging toeneemt in het geval van een rooms-rode regering. Maar fundamenteel kan je daar toch twee serieuze vraagtekens bij plaatsen. Ten eerste is het overduidelijk dat de SP.A zich -eens genesteld in het regeringspluche- geen jota aantrekt van de eisen van de georganiseerde arbeidersbeweging en steeds opnieuw, nu al bijna 20 jaar lang, de trouwe uitvoerder blijkt van de Europese neoliberale politiek. Komt daar nog eens bij dat de CD&V in alliantie met de NV-A eigenlijk volledig de rechtse en conservatieve kaart trekt. Voor militanten van de arbeidersbeweging kan je vandaag enkel vaststellen dat de keuze tussen paars of rooms-rood de keuze is tussen pest en cholera. Geen van beide zal fundamenteel een wissel leggen in het beleid, geen van beide zal zelfs op het meest primaire niveau de liberaliseringswedren een halt toe roepen. Het belangrijkste verschil tussen beide schuilt er dan ook in dat CD&V en NV-A vooral prioriteit zullen geven aan een nieuwe staatschervorming en daar het gros van de politieke aandacht op richten. En hoewel de eenheid van België ons op zich niets waard is, weten we ook wel dat het nationalisme van de burgerlijke partijen er één is dat de neoliberale agenda alleminst in de weg staat. Met andere woorden: van paars naar rooms-rood is van de regen in

de drop. Uiteraard is er ook de mogelijkheid van een rooms-blauwe coalitie. Vandaag lijkt die optie niet evident omwille van de rivaliteit tussen CD&V en VLD, maar dat een ruzie wel eens snel bijgelegd kan worden, hebben we in het verleden al vaak mogen zien. Rooms-blauw zou in ieder geval wél een reële verharding van het neoliberale beleid kunnen inluiden en zou de sociaal-democratie voor het eerst sinds 19 jaar terug op de oppositiebanken doen belanden.

2 Barsten in de rechterzijde?

Fundamenteel spreidt het neoliberalisme het bedje voor extreem-rechts. Dit betekent dat de algemene aanvaarding door het volledige politieke centrum van de neoliberale soberheid, de afbraakpolitiek en de algemene commercialisering van de maatschappij in de kaart speelt van extreem-rechts, zolang er geen linkse geloofwaardige politieke kracht bestaat die even radicaal als extreem-rechts de heersende politiek afwijst. Na de overwinning van Patrick Janssens in Antwerpen geloven de grote media en partijen graag dat de ommekeer fundamenteel is ingezet. Het klopt dat het VB een psychologische dreun heeft gekregen -en dat kan enkel maar goed zijn- maar we delen het enthousiasme over Janssens daarom nog niet. Janssens groeide ten koste van zijn coalitiepartners en fundamenteel is er weinig gewijzigd in de verhoudingen tussen de coalitie en het VB. Zolang het neoliberalisme ongecontesteerd blijft langs links zal daar trouwens niet zo snel verandering in komen. De enige mogelijke politieke verzwakking die er op de korte termijn in zit, is een versnippering en verdeeldheid bij extreem en radicaal rechts. Daarop zetten nogal al wat editorialisten

graag in. Jean-Marie Dedecker wordt dan plots de hoop in bange dagen... rechts voor de raap moet dan nog rechtser voor de raap bekampen. Versnippering kan tot verzwakking leiden maar zelfs al snoept Dedecker stemmen af van het VB dan vormen beide formaties samen nog steeds een even groot gevaar als het VB vandaag. Méér nog, de man die nu hier en daar wordt gepresenteerd als de grootste *challenger* van het VB zou in dat geval wel eens de rode loper kunnen worden waarlangs datzelfde VB het paleis van de macht mag betreden...

3 Ecologisten: in or out?

Groen beleefde vier jaar geleden een serieuze aardverschuiving en verdween uit het federale parlement. Ecolo verdween niet maar moest vele pluimen laten. Na het behoud van een fractie in het Vlaams Parlement, staan de groenen nu voor de uitdaging om terug te keren in het federaal parlement. Eén zaak staat daarbij centraal. Maakt Groen het verschil? Slechts wanneer Groen zich opnieuw kan vestigen als een autonome politiek factor die een andere politiek voorstaat dan de sociaal-democratie en dit ook op een gedurfde manier kan en wil overbrengen naar de bevolking, zal de groene stroming kansen op overleving hebben. Want geef nu toe, als het erom gaat wie het best de burgerlijke staat kan beheren, zullen Johan Vande Lanotte en Franky 'goes to Hollywood' Vandenbroucke altijd aan het langste eind blijven trekken. Fundamenteel vormde de groene partij steeds een stroming met een weinig duidelijke positionering op de links-rechts as. Het maakt niet uit of een bepaalde economische sector door de privé of door de gemeen-

schap wordt verzorgd: als het maar op een ecologische wijze gebeurt. Welnu, dat verhaal wordt in de huidige periode van neoliberale globalisering en antineoliberale andersglobalisering onhoudbaar. Groen staat dus op een kruispunt: ofwel kiezen voor aansluiting bij de hernieuwde antineoliberale linkerzijde in Europa, ofwel zoals Fisher en co radicaal kiezen voor een transatlantisch marktmodel. In dat geval lijkt de ruimte voor de groenen in ons land echter weg te smelten.

4 Klimt radicaal links?

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober deed radicaal links het in heel België beter dan voorheen. De PvdA ging stevig vooruit en behaalde in totaal 15 gemeente-raadsleden. Maar ook de PC behaalde een tiental gemeenteraadsleden in Wallonië. In een stad als La Louvière behaalde radicaal links haast tien procent van de stemmen etc. De vraag is of antineoliberaal en antikapitalistisch links erin zal slagen om deze trend duidelijk zichtbaar verder te zetten bij de verkiezingen van 10 juni 2007. Daartoe dienen er zich twee kandidaten aan: de PvdA en het Comité voor een Andere Politiek. De eerste vraag blijft natuurlijk waarom die twee niet samen een lijst konden vormen voor de verkiezingen van juni. Ondanks alle wezenlijke en perfect uitlegbare verschillen blijft die verdeeldheid parten spelen. In dit

geval was het eens te meer de PvdA die de eenheid naar de prullenmand verwees, daar verandert de nieuwe stijl van die partij blijkbaar niets aan. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober vertrekt de PvdA ongetwijfeld vanuit de sterkste startpositie: niet alleen staat de partij electoraal sterker dan voorheen in enkele belangrijke bolwerken. Die sterkere positie leidt bovendien ook tot een grotere aanwezigheid in de massamedia. Toch is een echte doorbraak weinig waarschijnlijk. Ten eerste omdat de goede uitslagen van oktober 2006 volledig verbonden zijn met de groeps praktijken van Geneeskunde voor het Volk. Die vaststelling relateert de uitslagen geenszins, alleen gaat het in juni om provinciale kieskringen waarbij die lokale werkingen nu éénmaal minder doorwegen. Ten tweede blijven we in België -dankzij paars-groenbotsen op die vijf procent drempel. Bedenk even dat de SP-Nederland in 1994 twee parlementsleden behaalde met een globaal resultaat van 1,3 procent, waarna die twee een positie hadden om de verdere uitbouw aan te vatten. Dat wordt je niet gegund in België en dat zal hoe dan ook radicaal links blijven parten spelen. Anderzijds toonde 8 oktober ook een kentering. De PvdA beschikt al 25 jaar over groepspraktijken van Geneeskunde voor het Volk en toch behaalde ze dit keer een beduidend beter uitslag. Het is dus zeker en vast mogelijk dat de onvrede binnen de arbeidersklasse en de georganiseerde arbeidersbeweging over het neoliberale beleid na het generatiepact zo groot is, dat een links alternatief stilaan ruimte krijgt. Over het CAP vind je elders in dit nummer een artikel. Indien er echter niets wijzigt aan de omstandigheden waaronder het CAP naar de federale verkiezingen trekt, gaan wij er niet van uit dat die beweging klaar is om de electorale test te doorstaan.

5 Verdere Amerikanisering van onze verkiezingen?

Helaas is dit zowat de enige vraag waarop we nu al het antwoord ken-

nen. Bij de jongste parlementsverkiezingen in Nederland zagen we hoe er elke dag gepeild werd naar de kiesintenties van de bevolking. Een kwalijke trend die ook in België van zich laat spreken. Met de combinatie van al die bedenkelijke en minder bedenkelijke methodes liggen de uitslagen van die peilingen soms mijlenver uit elkaar. Volgens de ene peiling haalt NV-A op eigen kracht 15 procent van de stemmen, volgens de andere peiling zakt de partij onder kiesdrempel van vijf procent. En toch beïnvloeden die peilingen en de ranking van de partijen erin stilaan meer het kiesgedrag dan het inhoudelijke debat. Waarom die peilingen niet gewoon verbieden in de aanloop naar de verkiezingen? Voorts is er de enorme rol van de marketing en de spindoctors. De VLD legt haar lot vandaag volledig in handen van de campagne van reclameman Noël Slangen, die voor de vorm zich een partijlidkaart aanschafft. Dit is eveneens een kwalijke trend, omdat ze de politiek verwijderd van het politieke debat. Het is ongetwijfeld een artikel op zich waard, maar hoe langer hoe meer de verpakking het haalt op het inhoudelijk debat, hoe groter het onbegrip en afkeer van het politieke leven door bevolking. Ten slotte is er de toenemende personalisering van de politiek. In plaats dat politieke collectieven, georganiseerd op basis van een samenhangend ideeënkader in de ring treden met elkaar, wordt politiek in toenemende mate een persoonlijke aangelegenheid waarbij de bril van Guy Verhofstadt en de lenzen van Yves Leterme (om over de bril van Geert Lambert nog maar te zwijgen) relevante thema's worden in de politieke berichtgeving. Ook het afnemende belang van de lijststem, werkt deze evolutie stevig in de hand. Dat media proberen toegankelijke programma's te maken die het politieke debat op een begrijpelijke wijze in de huiskamers willen brengen is op zich een prima betrachting. Maar ook daar gebeurt het vaak op zo een depolitiserende wijze dat het voorbijgaat aan de essentie van het politieke debat. ■

"ONZE HELE GENERATIE IS
TE LAAT GEBOREN, KEES."

Na afloop van het zevende Wereld Sociaal Forum in Nairobi maakt Bas de Gaay Fortman, hoogleraar mensenrechten, de balans op. Die valt, in zijn ogen, niet onverdeeld positief uit voor het Forum. Een analyse. "Het komt er nu op aan samen een richting te kiezen."

DOOR BAS DE GAAY FORTMAN*

De armen leren het Wereld Sociaal Forum een les

De discussies over armoede op het Wereld Sociaal Forum in werkgroepen, seminars en conferenties werden plotseling verstoord: de armen zelf verschenen aan de poort. Niet al te ver van Kasarani stadion waar de vijftigduizend deelnemers hun discussies hielden, bevinden zich de krottenwijken. Bij één daarvan, Kibera, met naar schatting 700.000 bewoners de grootste van heel Afrika, was de jaarlijkse samenkomst van de niet-gouvernementele organisaties voor een andere wereld zelf begonnen. De deelnemers -als het aankomt op schrijnende leefomstandigheden toch wel wat gewend - waren erg geschrokken van wat ze daar zagen: één en al ellende en vervuiling. Wat nog het meest trof was het totale gebrek aan toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen. Wanhoop sprak uit de ogen van de mensen. Met een mars tegen zulke onaanvaardbare toestanden ging het Forum van start. Op de tocht van Kibera naar het Uhuru stadion werden spandoeken megedragen met leuzen zoals "Armoede is Onrecht!" en "Schoon water is een Recht!".

Ons recht

En nu, midden tussen de demonstraties voor eigen mensen met drums en al, kwamen ineens de armen zelf op bezoek. Een hek werd geforceerd, veiligheidsagenten werden

omver gelopen. Al snel vonden de krotbewoners het conferentiesecretariaat. "Wij eisen schoon drinkwater voor iedereen!" schreeuwden ze, "dat is ons recht!" "Maar dit is een groot misverstand", riep de aanwezige bestuurder uit El Salvador, "dit hele Forum is voor de armen en allen die door de mondialisering worden buitengesloten!"

Een groot misverstand inderdaad maar met een zeer verontrustende achtergrond. Kennelijk hebben de armen ook in de voor hen bedoelde ontwikkelingsorganisaties geen vertrouwen. De stem van de armen vandaag doet denken aan een ouderwets krassende grammofoonplaat: het geluid herhaalt zich maar niemand hoort het meer. Wat de krotbewoners gedaan kregen was een verlaging van de toegangsprijs voor Kenianen zelf met 90% (van 4 Euro tot 40 cent). Maar wat ze echt wilden, was eindelijk eens zelf een stem krijgen. In het Kasarani stadion van Nairobi lukte dat even; maar de vraag is of hun noodkreet veel verder doordringt.

Klimaatverandering

In Nairobi was de wereldpers voor de zoveelste maal afwezig. De les daaruit is dat voor het Wereld Sociaal Forum de tijd van één grote markt van goedwillende plannen en manifestaties voor eigen mensen zonder enige

aansluiting bij de wereld waarin de beslissingen worden genomen, nu echt voorbij is. In 2008 zal er geen wereldbijeenkomst zijn. Dat betekent een periode van twee jaar om vanuit de mondiale milieubeweging en de mensenrechtenbeweging één front te vormen, gericht op een concrete agenda en concrete acties.

Voor een heel lange periode staat klimaatverandering No 1 op de wereldagenda. Dat betekent een ingrijpende noodzaak tot verandering. Aan die agenda moet de roep om rechtvaardigheid en rechten van mensen worden gekoppeld. Neem de klimaatverandering heel ernstig maar ga daarbij uit van de rechten van elk mens op voedsel, schoon drinkwater en al die andere levensbehoeften. Het komt er nu op aan samen één richting kiezen met een daartoe effectieve strategie en hierin van alle kanten samen te werken, inclusief religieuze organisaties en hun leiders. ■

*Bas de Gaay Fortman, hoogleraar mensenrechten aan de Universiteit Utrecht, nam deel aan het Wereld Sociaal Forum vanuit de ontwikkelingsorganisatie ICCO en het daarmee verbonden EqualinRights.

Dit artikel is afkomstig van de website: www.globalisering.com en werd ingekort door de redactie van Rood.

Een dossier van **rood**

Vertaler Ivan

Cuba Libre

Tussen Kerstmis en Nieuwjaar zijn we naar Cuba vertrokken. Kerstavond is de saaiste avond van het jaar en wat origineels kan je nog doen op nieuwjaarsavond? Naar Cuba dachten we! Niet om met onze billen bloot in het vakantieoord Varadero te gaan liggen zonnen, neen, de Belgische SAP was uitgenodigd door het centraal comité van de Cubaanse KP. Dat mochten we niet aan ons laten voorbijgaan. Acht Belgen en twee Fransen naar Cuba, "el socialismo tropical"! Hieronder vind je onze bevindingen: een balans van een zestienjarige, een verslag van een iets oudere, ontmoetingen met "officiële" en "minder officiële". Het zou een beeld moeten geven van het huidige Cuba met en bijna zonder Fidel, "el comandante en jefe". Veel leesgenot.

Het dossier is samengesteld door Chris Den Hond.

De foto's zijn gemaakt door Michael Dechandon en Koen Deschacht.

Als je weet met wie je gaat vrijen, maar niet hoe of waar, is dat een tragedie.

Als je weet met wie en hoe je gaat vrijen, maar niet waar, is dat een drama.

Als je weet met wie, hoe en waar je gaat vrijen, maar je hebt geen tijd want je moet naar een partijvergadering, dan is dat socialistisch realisme.

Mop van vertaler Ivan

REISVERSLAG

DOOR MICHAEL DECHANDON (16 JAAR)

Dankzij deze reis heb ik veel geleerd over Cuba. Ik wist dat het levensniveau van de Cubanen hoger ligt dan die van de omringende landen, maar ik was er mij niet van bewust dat het verschil zo groot zou zijn. Ik had een meer totalitaire partij verwacht die de bevolking meer onderdrukt met een sterke stalinistische bureaucratie. Mijn vooroordelen heb ik kunnen opzijzetten en ik heb de

realiteit kunnen aanschouwen als een bevoorrechte getuige. Je kan natuurlijk altijd betreuren dat we niet meer "rechtstreekse" contacten hadden met de Cubanen, maar als je officieel wordt uitgenodigd door een staat, dan is het niet om de cafés af te schuimen, maar om officiële verantwoordelijken te ontmoeten. De laatste twee dagen heb ik die leemte wat kunnen opvullen. Vooral de ontmoeting met een jongere (Alejandro) bevestigde mijn vrees voor de toekomst van het Cubaanse regime.

De jeugd wil toegang tot de technologie, tot internet, tot draagbare telefoons. Dat zou een compensatie kunnen zijn voor het verbod het grondgebied te verlaten. De jongste generatie is veeleisend. Ze heeft niet de dictatuur en de foltering en gekend onder Batista zoals de oudste

generatie en de verhalen van ouders en grootouders over deze verschrikkelijke periode voor de revolutie beginnen afgezaagd te worden. De jonge generatie is niet zomaar bereid vrijheid van vereniging, van meningsuiting, de toegang tot informatie op te geven onder het voorwendsel van een paranoïde vrees voor de propaganda van de yankees die zich op zowat 100 km. afstand bevinden. Maar de jeugd is niet tegen het regime, ze leeft wel in een grote onzekerheid over wat de toekomst zal brengen. Met de nakende dood van Fidel heb ik wat schrik voor de toekomst van Cuba als een aantal hervormingen niet snel worden doorgevoerd.

Maar misschien brengt de politieke vernieuwing in heel Latijns-Amerika de nodige zuurstof voor Cuba. De opkomst van links en zelfs radicaal-links kan misschien meer deuren doen opengaan voor Cuba op de wereld, of toch op zijn minst Latijns-Amerika. Als besluit denk ik dat het initiatief van de Cubaanse KP om een trotskistische partij uit te nodigen uit een land waar het Europees parlement zetelt heel belangrijk is, maar dat we niet moeten verwachten dat deze Cubaanse partij ineens openstaat voor alle soorten discussies. Als we niet altijd de officiële discours hebben kunnen doorbreken, moeten we dat niet aan onszelf verwijten. Als er een verandering komt in de Cubaanse politiek, zal dat niet gebeuren na het bezoek van 10 Belgen, maar zal dit een gevolg zijn van de veranderende sociaal-economische politiek in heel Latijns-Amerika en zal dit gedragen worden door de nieuwe generaties in Cuba. ■

Michael Dechandon in Havana

Groetjes uit Cuba!

Hola compañeros/as!

Het was een blij weerzien met dit intrigerende land: een goeie acht jaar na onze Cuba-trip ging ik er terug, van 21 december tot 1 januari. Opnieuw voor een 'officieel' bezoek. Deze keer was het de Cubaanse KP die een delegatie van de Belgische SAP had uitgenodigd voor een tête à tête. Toch wel een beetje opmerkelijk is dat: nu de Europese communistische partijen, de klassieke 'partners' van Cuba, in sneltreinvaart aan het 'sociaaldemocratiseren' of zelfs 'sociaal-liberaliseren' zijn (zeker in Oost-Europa, maar ook dichterbij ons, b.v. de PCF), lijkt het Cubaanse regime nieuwe partners te zoeken ter linkerkant. Ze kunnen er moeilijk omheen dat de Vierde al meer dan 40 jaar actief is in het solidariteitswerk met de Cubaanse revolutie. Ook in België, wat goede relaties opleverde met de militante Cubaanse ambassadeur in Brussel. Van het één kwam het ander...

Acht jaar is een lange tijd, het leek dan ook wel een sprong in een ver verleden toen ik terug kwam op het plein van de revolutie, de malecon, Habana Vieja, het Che-mausoleum in Santa Clara. In '98 ging ik er naartoe met veel pretentie maar weinig politieke bagage. Acht jaar later gebeurt het oordelen voorzichtiger, maar is die bagage al iets groter. Tel daarbij een groep van 9 medereizigers, veelal ervaren revolutionaire militanten die gepokt en gemazeld zijn in het solidariteitswerk met de sandinistische revolutie, de Koerdische beweging, de Palestijnse strijd, de Bolivariaanse revolutie in Venezuela en het gevecht voor een democratisch socialisme, en dat bracht al wat meer perspectief aan.

Voor ons was het bijzonder verfrissend om in de marge van het (overladen) officiële programma een aantal bezoekjes te brengen aan linkse critici van het regime. Eén van de hoogtepunten was de ontmoeting met Celia Hart. Celia is de dochter van twee 'helden' van de revolutie. Haar moeder heeft zelfs een gedenksteen in Havana Vieja. Haar vader, Armando Hart, was een militaire leider in '59 en later tientallen jaren lid van de regering. Nu staat Celia bekend als een critica van het gebrek aan democratie en vrijheden in Cuba en probeert ze op die manier de oorspronkelijke inspiratie van de revolutie te redden. Recent werd haar lidmaatschap van de PCC 'gedesactiveerd' omwille van haar kritiek op China en omdat ze Che zou trachten te 'trotskiseren' (sic). Celia hoopt op een proces van geleidelijke hervormingen naar meer pluralisme en vrijheden binnen het bestaande stelsel. Een begin zou de invoering van tendensrecht binnen de Cubaanse KP kunnen zijn. De roep naar blinde 'eenheid' tegen de Yankees is echter nog altijd even hard en vooral het middenkader van de PCC, die zichzelf in muurpropaganda roemt als 'partij van staal', verdedigt dit kritiekloos. Hogere kaders van de PCC waarmee we spraken, bleken hierover iets genuanceerder. Eén iemand sprak over Cuba als 'singuliere uitzondering': het eenpartijregime moet dus niet getheoretiseerd worden, maar heeft te maken met de specifieke omstandigheden van de imperialistische dreiging. Maar ondertussen blijft het openbaar debat nul, de informatie gecensureerd, de pers oersaai.

Met Fernando Martinez hadden we het o.a. over de geschiedenis van de Cubaanse revolutionaire beweging en hoe die is verdraaid en herschreven door de communistische partij, in navolging van de aanwijzingen vanuit Moskou. Een ander hoogtepunt van ons verblijf vormden de ontmoetingen met Myrna Torres, een prachtige, 78-jarige vrouw, die ooit een goede vriendin was geweest van Che. "Er wordt wel eens verteld dat ik verliefd was op Che, of omgekeerd, maar daar is niets van aan. Che viel enkel op blonde vrouwen, en ik had een Guatemalteeks lief." Die laatste zou later omgebracht worden door de Guatemalteekse anticommunistische dictatuur. Myrna leest ons verschillende passages voor uit Che's dagboeken, waarin hij naar haar verwijst. Ze vertelt in geuren en kleuren over haar ontmoetingen met Che voor de revolutie. Over hoe ze zonder haar man arriveerde op een door Che georganiseerd diner, en die laatste enorm ontgoocheld was dat zijn goede vriend er niet bij was. Myrna begreep niets van zijn overdreven reactie. 's Anderendaags echter vertrok Che met de Granma naar het oosten van Cuba om de revolutie te beginnen. Che en Myrna zagen mekaar pas terug toen zij na de revolutie in Cuba kwam wonen...

Myrna Torres met Sebastien Brulez

Blijkbaar houdt het sociaal systeem in Cuba bijzonder goed stand. Geen implosie zoals in Oost-Europa, noch de heimelijke herinvoering van het kapitalisme binnen een eenpartijstaat zoals in China. Het kleine ondernemerschap van de speciale periode in de jaren '90 is deels teruggeschroefd, de economie blijft gecollectiviseerd en gecentraliseerd. Vooral dat laatste is een goede zaak, aangezien meer autonomie voor het management van de bedrijven die sociale laag die ijvert voor het Chinese model, enkel zou versterken (en die laag bestaat in Cuba zeker). De Cubaanse revolutie kreeg een verharding van de blokkade te verduren, maar er waait ook een frisse wind: in Venezuela en Boliviaë waart het spook van de revolutie en

dat leverde Cuba al een aantal lucratieve contracten op. Economisch gezien is Cuba er beduidend beter aan toe dan 10 of 15 jaar geleden. Spijtig genoeg lijkt de politieke invloed van de verfrissende nieuwe initiatieven in Latijns-Amerika op Cuba voorlopig uit te blijven. In elk geval is de huidige toestand niet houdbaar op middellange termijn. Het is onmogelijk om een hoog opgeleide bevolking - met tienduizenden artsen die in het buitenland verblijven voor gratis geneeskundige hulp - de toegang tot informatie, vrije pers en vrije organisatie te blijven ontzeggen. Het Cubaanse regime kan niet onbeperkt de toegang tot het internet verbieden voor gewone Cubanen.

Geleidelijke en voorzichtige hervormingen naar meer democratie (en niet naar meer markt), gesteund door de nieuwe dynamiek in Latijns-Amerika: dat was zowat onze conclusie. De steun voor de idealen van de revolutie en het verzet tegen het imperialisme blijven ondertussen groot, ook bij niet overtuigde communisten. Wat in '59 op het eiland is gebeurd, was dan ook een echte revolutie met massale steun. Een contrarevolutionaire machts-greep, zoals in de Sovjet-Unie onder Stalin, waarbij alle revolutionairen van het eerste uur werden vermoord, is er dan ook niet geweest. Fidel is en blijft een held. Door zich rechtstreeks op de massa van de bevolking te beroepen, weet hij van tijd tot tijd in te gaan tegen de bureaucratische tendens, zonder die helemaal aan de wortel uit te roeien.

Leuk was oudejaars, dat we doorbrachten in Havana Vieja. Reeds lange tijd bestaat daar de gewoonte om klokslag op middernacht van op de balkons van de oude binnenstad alle voorbijgangers beneden met emmers water nat te gooien. Een half uur, tot een uur lang, zijn ze in het dolle heen om mekaar en de mensen op straat te besproeien. Onmogelijk is het om droog uit de smalle straatjes te geraken...

De komende maanden gaan we zeker wel wat activiteitjes opzetten met een discussie over Cuba en de revolutie in Latijns-Amerika, onder andere op basis van ons reisverslag.

Hartelijke groeten,

M. Lieven

Ontmoeting met Juan Carlos Marsán

verantwoordelijke van het Cubaanse
centraal comité voor Europa

Juan Carlos Marsán : " Na de val van de Sovjet-Unie kende Cuba een moeilijke tijd, die de 'speciale periode' werd genoemd. 85% van onze handel verliep met de Sovjet-Unie. Dertien miljoen ton petroleum kwam jaarlijks uit de Sovjet-Unie. In vier jaar tijd liep het BNP terug met 36 %. Dat zorgde voor een echte crisissituatie. Fidel sprak toen over de 'nul-optie': het land doen functioneren zonder petroleum. Het doel was de sociale verworvenheden te behouden. In heel die periode is er nooit één hospitaal of één school gesloten! Dat is het mirakel van het verzet in Cuba. Het Cubaanse volk identificeert zich dan ook sterk met de revolutie en vindt zelfbeschikking en onafhankelijkheid van levensbelang. Er is een groot vertrouwen in de partij en haar leiders. De Cubaanse KP telt nu meer dan 800.000 leden, wat een groei is in vergelijking met de jaren '90. Ons menselijk kapitaal is een product van de revolutie. Van economische afhankelijkheid gingen we naar een diversiteit aan diensten als onderwijs, gezondheidszorg en informatica voor de bevolking. 30.000 Cubaanse medici verblijven in 60 landen. Ons alfabetiseringsprogramma wordt in vele andere landen toegepast. In 2006 kende Cuba een economische groei van 12,5 %. Dat is de hoogste groei in Latijns-Amerika. Tegelijk echter versterkt de blokkade. Er kwam het plan Bush, dat voorziet in de annexatie van Cuba. Cuba doet een inspanning om zijn buitenlandse handel te diversifiëren, b.v. naar China en Venezuela toe. Er zijn een aantal nieuwe integratieprojecten, zoals Mercosur of ALBA. De Europese Unie heeft sinds enkele jaren geen eigen Cuba-politiek meer, maar volgt nu de VS. Zo nam de EU in 2003 maatregelen tegen Cuba." ■

Ontmoeting met Oscarito

verantwoordelijke van het Cubaanse centraal comité
voor het departement internationale relaties

Oscarito: "Reeds zeven jaar na elkaar kent Cuba een economische groei, maar er blijven moeilijkheden, zowel intern als extern. De VS-blokkade tegen Cuba heeft zware negatieve gevolgen: 4 miljard dollar schade in 2006 (tegenover een totaal bedrag van 9 miljard dollar die de invoer bedroeg in Cuba in 2006). Cuba heeft een heel open economie, is dus afhankelijk van de export en van de prijzen van olie en grondstoffen op de internationale markt. Cuba heeft een grote landbouwoppervlakte, maar is toch niet zelfvoorzienend. Daarom is geld voorzien voor de invoer van voedsel, waarvan de wereldmarktprijzen aan het stijgen zijn. Dat neemt niet weg dat wij blijven investeren in sociale voorzieningen, die de kwaliteit van het leven (b.v. gezondheid) verbeteren. Cuba kent een levensverwachting van bijna 80 jaar. Sinds kort exporteert Cuba ook diensten. We hebben weinig nationale grondstoffen: een beetje olie, veel zon (maar daar wordt nu te weinig gebruik van gemaakt). De belangrijkste grondstof die we hebben is de menselijke intelligentie.

Deze politiek staat in schril contrast met de rest van Latijns-Amerika. Volgens CEPAL is er weliswaar een gemiddelde groei van 5,3 % in Latijns-Amerika, maar de problemen van armoede en ongelijkheid door het neoliberalisme nemen toe. Daardoor is een veranderingsproces ingezet door de linkerszijde. De massa's zijn tegen het neoliberalisme eigen oplossingen aan het zoeken. In die context bevindt Cuba zich nu. Cuba is helemaal anders dan de rest van Latijns-Amerika. Cuba wordt gekenmerkt door een grote politieke stabiliteit, ondanks de ziekte van Fidel. Op alle niveaus zijn in Cuba verschillende generaties aanwezig: de generatie van veteranen van de revolutie en

de tweede en derde generatie van de revolutie. Daardoor is ons systeem geconsolideerd.

Partners van Cuba en revolutie in Latijns-Amerika

Buiten de sociaal-democratie en de KP's zijn er nu nieuwe krachten ter linkerszijde. Belangrijk is eenheid en samenhang te zoeken om ervoor te zorgen dat dit proces onomkeerbaar wordt. De confrontaties binnen de linkerszijde in Latijns-Amerika maakten precies dat de revolutie een nederlaag leed. Chavez is bepalend voor de revolutie in Venezuela. Zonder Chavez heeft het proces geen structuur. Er is echter één eenge-maakte samenhangende partij nodig om de massa te leiden. Misschien is Cuba wel een uitzondering wat betreft het meerpartijenstelsel. In Cuba is er één partij en dat heeft te maken met de nabije aanwezigheid van de VS. Dat hoeft niet per sé overal zo te zijn.

In Venezuela wordt gesproken over het socialisme van de 21ste eeuw. Dat is een proces. Niemand heeft nu een duidelijk beeld, een blauwdruk van waar dat naartoe gaat. Cuba levert een bijdrage in dit proces op het sociale terrein (medische hulp, know how). Dat heeft positieve politieke effecten. Nu is er ook een revolutionair proces in Bolivia. Doordat de VS sterk betrokken zijn in Irak, kunnen ze onmogelijk dezelfde agressie tonen in Latijns-Amerika. Ze proberen wel hun economische controle uit te oefenen, een media-offensief te organiseren en gezagsondermij-nende acties te ondersteunen. De algemene conclusie van de Cubaanse KP is echter dat het imperialisme aan het verzwakken is en dat dit proces onomkeerbaar is. We zien nu al dat China, Rusland en andere mogendheden een grotere rol opeisen in de wereldpolitiek." ■

**“De moeilijkheden
die we kennen in
Cuba zijn soms
gecreëerd door onze
vijand en soms door
onszelf.”**

Ontmoeting met Celia Hart

Celia Hart werkt momenteel aan een doctoraat in de hedendaagse geschiedenis. "De Cubaanse geschiedenis is sinds Marti heel erg radicaal en anti-bureaucratisch. Kijk maar naar Antonio Mella, de oprichter van de Cubaanse KP. Mella kwam naar Cuba met het programma van de Russische linkse oppositie op zak. Mella was het eerste slachtoffer van Stalin. Hij werd door Machado vermoord in 1929."

"Es una maravilla!!", riep Celia Hart uit toen ze vernam dat de Belgische SAP officieel was uitgenodigd door het centraal comité van de Cubaanse KP. "Dat is voor ons echt een hart onder de riem en een steun voor alle revolutionaire kritische stemmen in Cuba". Celia Hart is niet uitgesloten uit de Cubaanse KP, maar "gedesactiveerd" sinds mei 2006. Ze was al lange tijd militante aan de basis, maar ze schreef kritisch over China en over de democratie in Cuba. Van twee dingen werd ze beschuldigd: ze mocht Che niet trotskiseren. Ze antwoordde daarop dat ze eerder Trotsky guevariseert. Vervolgens wordt haar kwalijk genomen dat ze kritisch schrijft over China in een periode dat de relaties tussen Cuba en China zeer hecht zijn. "Ze zeiden dat het beter was me te desactiveren. Dat zou me meer vrijheid geven, want binnen de partij moet de politieke lijn strikt gevolgd worden. Ze zetten me verder helemaal niet onder druk." Celia ondervindt geen probleem op het vlak van haar job. Wel wordt haar boek niet voorgesteld op de boekenbeurs. Twee jaar geleden werden wel boeken van Trotsky verkocht op de beurs. Op 21 augustus 2006 vermeldde de presentator op de Cubaanse TV ook dat Trotsky die dag was gestorven, zoveel jaar geleden. Ze spraken over hem als "een Russische revolutionair met controversiële ideeën."

Celia Hart: "In een zeer lang interview van Ignacio Ramonet, hoofdredacteur van Le Monde Diplomatique, met Fidel Castro, deed Fidel de volgende opmerkelijke uitspraken: "Als de aanval op de Moncada zou zijn geslaagd en als Stalin toen nog aan de macht zou geweest zijn, dan had Stalin de Cubaanse revolutie nooit hebben laten winnen." Verder in het interview zegt Fidel dat Trotsky de belangrijkste revolutionair was na Lenin. Op de vraag van Ramonet of Che Guevara trotskist was, antwoordde Fidel: "Nee. Als Che trotskist zou geweest zijn, wat ben ik dan? Ik heb Stalin meer bekritiseerd dan Che!"

"Wat ik hoorde over de permanente revolutie bij Trotsky, dat had ik al van Che gehoord. De kern van Trotsky's denken zijn de permanente revolutie en het internationalisme. Ik kom oorspronkelijk niet voort uit het trotskisme, maar uit het guevarisme", aldus Celia Hart. De vader van Celia, Armando Hart, had voor 1953 een organisatie in Bolivia, de MNR, die 'half-trotskistisch' was. In Cuba was Armando een organisator van de beweging van de 26ste juli. Armando Hart is altijd een antistalinist geweest en was heel bevriend met Che Guevara. Na de revolutie werd Armando Hart minister van onderwijs. Het was toen dat de belangrijke alfabetiseringscampagne plaatsvond. Daarna was hij nog secretaris van de Cubaanse KP en hielp hij mee verhinderen dat de pro-Moskou stalinisten van de PSP teveel voet aan de grond zouden krijgen in de Cubaanse KP. De moeder van Celia was één van de twee vrouwen die deelnamen aan de aanval op de Moncada kazerne.

Hervormingen naar links, niet naar rechts

Celia Hart vindt democratie binnen de KP cruciaal. "We moeten veeleer hervormingen naar links proberen en niet naar rechts zoals gewoonlijk het geval is. Spelen met de mechanismen van het kapitalisme is altijd erg gevaarlijk. Beginnen met liberaliseren is zoals je eerste sigaret. Je geraakt er uiteindelijk niet meer van af. In Cuba is er op dit moment geen evolutie naar een markteconomie zoals dat het geval is in China, Vietnam of Korea. Er kan worden geëxperimenteerd met meer politieke democratie. Daartoe moeten er volgens mij absoluut tendensen toegelaten worden binnen de KP. Meer partijen toelaten is geen onmiddellijke optie. Velen, ook ik, zouden nooit willen militeren in een andere partij dan die van Fidel. Wel zijn er meerdere tendenzen nodig binnen de KP." ■

Ontmoeting met Fernando Martinez

een kritische Cubaanse intellectueel. Martinez is een vurige verdediger van het socialisme, maar weigert te zwijgen over de politieke problemen van het regime.

"De Cubaanse revolutie vond plaats in omstandigheden die maakten dat de sovjet-ideologie haar plaats niet had bij ons. De revolutie was niet alleen niet geleid door een communistische partij, wat meer is, de toenmalige Cubaanse communistische partij dacht dat een revolutie in Cuba onmogelijk was en dat het een grote vergissing zou zijn. Nochtans kon er in Cuba geen oplossing gevonden worden buiten de socialistische revolutie. Dat terwijl de dominante ideologie binnen het werelddsocialisme ons vertelde dat bij ons de voorwaarden niet vervuld waren om een revolutie te maken. Dat wij hooguit een burgerlijke democratische revolutie konden realiseren.

Cuba was een neokolonie van de VS, een goed ontwikkelde neokolonie. In Cuba was het kapitalisme 150 jaar geleden al sterk ontwikkeld. Cuba diende als basis voor de reproductie van de Europese en Noord-Amerikaanse arbeider (toen al was Cuba de eerste wereldproducent van suiker). Marx zei in hoofdstuk 24 van deel 1 van het Kapitaal: "Opdat er een verborgen slavernij van het salariaat kan bestaan in Europa, moet er een openlijke slavernij bestaan in Amerika." Met één miljoen slaven die uit Afrika kwamen in de 19e eeuw, produceerden wij hier dus een enorme hoeveelheid suiker voor de wereld-

markt met heel moderne machines. Wij hebben hier in Cuba de eerste spoorweg gehad, voor Spanje en voor Italië! Slechts 9 jaar na Engeland. Tweehonderd jaar geleden hadden we hier al stoommachines. We hadden hier in Cuba de eerste telefoon, telegraaf en de eerste onderzeese kabel van heel Latijns-Amerika. Er was hier dus een sterke ontwikkeling en tegelijkertijd een heel brutaal uitbuitingssysteem. De onafhankelijkheid van Cuba is niet op dezelfde manier tot stand gekomen als elders in Latijns-Amerika. Ze vond plaats 70 jaar later. De Cubaanse burgerij stond niet te trappelen voor haar onafhankelijkheid.

Socialistische revolutie

Toen de revolutie zegevierde in 1959, betekende dit ook een overwinning van de Cubaanse socialistische revolutie. Fidel is heel briljant, maar hij heeft dit niet uitgevonden. Het zat reeds ingebakken in heel de Cubaanse voorgeschiedenis. De Cubaanse KP vond Fidel zelfs een putschist, een avonturier, een kleinburger. Het KP-dagblad El Popular van Montevideo schreef zelfs dat de Cubanen van Fidel zeer zeker CIA-agenten waren! Het begin van de Cubaanse revolutie had dus heel weinig te maken met de officiële sovjet-ideologie. Vandaag is dit deel van de geschiedenis weinig bekend bij vele partijkaders, want er zijn zaken hier die verborgen gehouden worden of niet verteld worden. Toen Che nog in Cuba was, waren er veel debatten. Nadat hij in 1965 Cuba verliet, waren er zelfs nog meer en diepgaandere debatten, maar aan die periode is een einde gekomen rond 1970-1971.

Binnen het socialistisch blok was er een strikte taakverdeling. Cuba had bijvoorbeeld de kennis om 86 afgelei-

de producten te produceren van suiker, 35 jaar geleden al. Maar we waren verplicht om zuiver suiker te blijven produceren. De Comecon weigerde Cuba te industrialiseren. Dat is "in de onderontwikkeling houden". Het was ook de USSR die achter de Boliviaanse communistische partij zat toen Che aan het vechten was en daar vermoord werd. Wij beschouwden de houding van de Boliviaanse KP als verraad. Toen Che met Monje discussieerde, de algemeen-secretaris van de Boliviaanse KP, zei Monje: "Ik kan niet aanvaarden dat jij hier de baas zou spelen. Jij bent geen Boliviaan." Che antwoordde hem: "Als het de Sovjet-minister van defensie was die je dit zou vragen, zou je hem ja antwoorden."

Wij wisten ook heel goed hoe de USSR de VS hielpen tegen het sandinistische Nicaragua en hoe ze probeerden de revolutie in Salvador te likwideren. Cuba daarentegen was zeer intens betrokken bij deze twee revolutionaire bewegingen.

Iedereen weet hoe de USSR is ineengestort. Maar hier in Cuba is er daarover nooit een diepgaande discussie gevoerd. Ook het debat over de geschiedenis van de Russische oktoberrevolutie van 1917 en wat er in de 70 daaropvolgende jaren is gebeurd, werd nooit gevoerd in Cuba. Ik behoor tot een minderheid die sterk de noodzaak eis van een dergelijk debat.

In de jaren 90 gebeurt er iets belangrijks. De maatregelen die Cuba neemt om te overleven, leiden voor het eerst tot een sociale differentiatie omwille van de verschillen in inkomsten. Dat was voor ons heel hard om te aanvaarden. We wisten wel dat die verschillen onnoemelijk veel kleiner waren

dan in andere landen zoals Brazilië bijvoorbeeld, maar hoe dan ook was dit voor ons een aanslag tegen het gelijkheidsprincipe. Sociale groepen beginnen zich te vormen die zich in een betere economische toestand bevinden. Ook al beweren ze zich niet politiek te willen organiseren, ze vertegenwoordigen een sociale kracht. Ze zouden morgen wel eens ambitie kunnen tonen voor de politieke macht. In Cuba werden vele kritieken geuit tegen die sociale differentiatie. In 1994 werd in het Cubaanse parlement duidelijk gesteld dat we nooit zouden toelaten dat zich in Cuba een sociale klasse van rijke Cubanen zou vormen.

Twaalf jaar geleden werd hier een wet gestemd die gunstig was voor buitenlandse investeringen. Maar in de praktijk ging het om investeringen waarbij Cuba de controle niet verliest. Vele investeerders zijn omwille van die beperkingen dan ook niet gekomen. Met Canada daarentegen hebben wij een sterke alliantie gesloten op het domein van de nikkelproductie. Cuba wilde betaald worden in moderne technologie. Dat soort technologie dat de Cubanen niet hadden en dat de USSR ons weigerde te geven. Cuba heeft zo haar productiesysteem gemoderniseerd, minder vervuilend en minder verbruik van energie. We hebben ook een gemengd nikkelbedrijf opgezet in Canada. Cuba is dus aanwezig op de wereldmarkt met haar producten via Canada. Onze pers spreekt niet over dat soort zaken, maar dankzij die economische activiteit zijn we bijvoorbeeld in staat lokomotieven te kopen van China.

Investeren in de mensen

Een ander belangrijk thema is dat Cuba sinds meer dan 30 jaar praktisch 1,5% van haar bruto binnenlands product besteedt aan hooggeschoold wetenschappelijk personeel. Dat klinkt vandaag misschien banaal en iedereen zegt nu dat dit noodzakelijk is voor de ontwikkeling van een land, maar 35 jaar geleden was dit een droom hier. Cuba heeft in de toegepaste wetenschappen en in de biologie een niveau

dat de vergelijking kan doorstaan met eender welk land in de wereld. Cuba heeft ook in de sector van de geneesmiddelen en de landbouw een buitengewone ontwikkeling gekend met resultaten die onmiddellijk heel concreet kunnen toegepast worden. Cuba heeft vandaag bijvoorbeeld met Venezuela een diepgaande politieke relatie. De regering Chavez voert een sociale politiek, in een land dat potentieel heel rijk is, maar heel onderontwikkeld is, mede dankzij de aanwezigheid van 25.000 goed opgeleide Cubanen. De medische technologie uit Cuba levert zeer goede resultaten in de Derde Wereld. Zowat 1000 medische posten zijn in Venezuela uitgerust met deze Cubaanse medische technologie. In ruil voor deze diensten en producten van hoog niveau verkrijgt Cuba 4 miljoen ton petroleum van Venezuela. Op die manier wordt de ketting van ongelijke ruil doorbroken. Fundamenteel in de relatie tussen Cuba en Venezuela is de politieke wil. Als Cuba in de vorige decennia niet had gespecialiseerd in haar menselijke capaciteiten, dan hadden we dit soort gelijke deals nooit kunnen afsluiten.

Vandaag zitten we in een situatie van economische groei. Ik ben tegen het idee dat de economie de lokomotief is die de samenleving voorttrekt. In een antikapitalistisch regime is dit totaal fout. Vandaag hebben we in Cuba een betere situatie dan voordien. Er is "het gevecht van de ideeën", we hebben goede relaties met Venezuela en China. Met Canada ook. Het imperialisme is niet meer almachtig. In '67 verbood de VS Italië Cubaanse nikkel te kopen. Italië had

Cubaans nikkel gekocht en de Noord-Amerikaanse regering dreigde ermee geen Italiaanse producten meer te kopen om twee redenen: omdat de Italiaanse producten die de Noord-Amerikanen zouden kopen Cubaans nikkel zouden kunnen bevatten en omdat Italiaanse producten zouden kunnen gemaakt zijn met machines die Cubaans nikkel zouden kunnen bevatten. In de twee gevallen was dit een overtreding van de Noord-Amerikaanse wet die een blokkade oplegt tegen Cuba. En de Italiaanse regering is geplooid voor de eisen van Washington.

Ik ben geen profeet, maar we kunnen stellen dat we vandaag een stabiele politieke situatie kennen in Cuba. Sommigen zullen dit ontkennen, maar de feiten tonen dit aan. In juli bijvoorbeeld, op het moment dat Fidel publiek verklaart dat hij ziek is, verklaarden Noord-Amerikaanse functionarissen onmiddellijk dat ze hun plan gingen activeren om vanaf de volgende dag grote groepen Cubaanse bootvluchtelingen op te vangen die uit Cuba zouden wegvlugten. Ze noemden zelfs het cijfer van honderdduizenden mogelijke Cubaanse bootvluchtelingen. Dat was belachelijk! Daar is niets van in huis gekomen. De correspondenten van Associated Press stond versteld van het feit dat de Cubanen gewoon in de rij bleven staan om de bus te nemen, dat iedereen naar het werk bleef gaan en dat de muzikanten in Habana Vieja muziek bleven spelen voor de toeristen. En dat terwijl Fidel ziek was. Ze stond er versteld van ! " ■

Katarzyna Bratkowska is een Poolse feministe van 34 jaar, actief in de feministische beweging hip-hop Dildung. Ze werkt vandaag mee aan de oprichting van de organisatie Same o Sobie (SOS, vrij vertaald 'Baas in eigen buik'). We spraken met haar over de groeiende beweging voor de legalisering van abortus in haar land.

DOOR JAN MALEWSKI

Katarzyna Bratkowska: "Abortus terugwinnen"

Hoe komt het dat er terug mobilisaties zijn voor de legalisering van abortus?

"De vrouwenbeweging is deze strijd altijd blijven voeren, alleen kent die vandaag een sterke groei. Op anderhalve maand tijd hebben we maar liefst negen publieke acties gevoerd. De onmiddellijke aanleiding hiervoor was het plan van extreemrechts om "de verdediging van het menselijk leven vanaf de conceptie" op te nemen in de grondwet.

Op 1 oktober 2006 organiseerden we een symbolische actie in het centrum van Warschau: kaarsen aansteken voor alle vrouwen die gestorven zijn door het gebrek aan het recht op abortus. We lazen de verhalen van een aantal van die vrouwen en riepen iedereen op om kaarsen te branden om hen te gedenken. Heel wat mensen deden dat dan ook. We wilden vooral tonen dat er vandaag levende mensen zijn die lijden en sterven door het gebrek aan een wettelijke regeling. Dat is immers de keerzijde van de huidige situatie. De actie werd door heel wat media gefilmd. Helaas liet de televisie 's avonds enkel beelden zien van kaarsen voor "het ongeboren leven". Dat typeert het heersende klimaat rond abortus vandaag in Polen. Honderden vrouwen namen aan de actie deel en droegen een pancarte waarop te lezen stond: "Ook ik heb een abortus gepleegd". We kregen ook de steun van een bekende Poolse actrice, die daarmee serieuze risico's nam voor het verdere verloop van haar carrière. En toch verbande de grootste Poolse krant, Gazeta Wyborcza, het nieuws naar de regionale pagina's, alsof het recht op abortus enkel maar interessant zou zijn voor de inwoners van de hoofdstad. Met onze acties willen we de

publieke opinie beïnvloeden, de huidige censuur doorbreken en een publiek debat op gang trekken."

Abortus werd in Polen gelegaliseerd naar de revolutionaire opgang van '56. Wie heeft het terug verboden?

"Het verbod op abortus, van 1993, was het logische gevolg van de resolutie van Solidariteit, die ondanks de weerstand van de meerderheid van de syndicale militanten werd aangenomen in 1990. De nationale vrouwencommissie van de vakbond Solidariteit leverde er kritiek op maar er volgde ogenblikkelijk repressie: de voorzitter van de commissie moest ontslag nemen, haar opvolgster werd buiten gezet.

De huidige wet staat abortus slechts in drie gevallen toe: wanneer de zwangerschap de gezondheid of het leven van de moeder in gevaar brengt, wanneer de zwangerschap het gevolg is van verkrachting of incest, wanneer er ernstige en onomkeerbare misvormingen bij het embryo worden vastgesteld. Maar in de praktijk is het ideologisch klimaat van die aard dat dokters in quasi geen enkel geval durven overgaan tot een abortus. In publieke hospitalen geldt geen enkele verplichting om vrouwen een abortus toe te staan. Dokters kunnen zich altijd beroepen op een "gewetensclausule". In veel gevallen voeren de dokters de ingreep toch uit in hun private kabinet voor de som van 4000 zlotys (een dubbel maandloon). Uiteraard kan slechts 20 procent van de vrouwen zo'n hoge prijs betalen. Enkel de arts die de abortus uitvoerde en de personen die erbij hielpen kunnen vervolgd worden, de vrouw in kwestie niet. Maar als je betrapt wordt op een abortus word je zwaar gestigmatiseerd en versleten voor moordenaars."

Welke politieke en sociale organisaties ondersteunen jullie strijd?

"De vakbond 'Augustus 80' levert een serieuze steun. We gebruiken hun lokalen in Warschau, ontvangen een financiële steun van hen en kunnen een beroep doen op hun permanenten. We hebben vooral veel steun van syndicalisten uit de mijnbouw, zij vormen onze basis, komen naar de acties, helpen met het plakken van affiches, maken onze pancartes etc. Zonder hun steun zouden onze acties onmogelijk zijn.

De Alliantie van Democratisch Links (SLD, lid van de Europese socialistische partij) won in 2001 de verkiezingen, maar sloot onmiddellijk een akkoord met de kerk. In ruil voor steun aan de toetreding tot de Europese Unie, zouden zij abortus niet legaliseren. Een echte koehandel."

Wat verwachten jullie van militanten uit landen waar er reeds een overwinning werd geboekt op dit terrein?

"Wij bereiden momenteel een internationale oproep voor gericht aan het Pools parlement en aan de publieke opinie, waarvan we hopen dat die ook opgepikt zal worden door de Poolse media. Polen is één van de laatste Europese landen waar vrouwen niet vrij kunnen beslissen over hun eigen lichaam. Vroeger was het er wel maar we zijn dat recht dus kwijtgespeeld. Vandaag doet de rechterzijde er alles aan om het te associëren met "de vijand", door communisme, femisme, abortus, stalinisme en hitlerisme allemaal op een hoopje te gooien. Meer dan tien jaar van platte propaganda werpt trouwens vruchten af: we krijgen regelmatig sms'jes binnen met boodschappen als: "Mama, waarom heb je me gedood?". ■

De idee voor een CO2-taks circuleert al een aantal jaar. Toch werd er tot op vandaag geen werk van gemaakt. Met het groeiende klimaatsprobleem wordt de taks nochtans vanuit verschillende hoeken terug opgerakeld: het Sternrapport over de economische impact van klimaatwijziging hecht er veel belang aan, de taks staat volledig centraal in het ecologisch pact van Hulot en bij ons rekende het Planbureau uit welke belastingvoeten er gehanteerd moeten worden om verschillende niveaus van vermindering van broeikasgassen te bereiken (1). Daniel Tanuro plaatst fundamentele vraagtekens bij de taks en neemt het op voor quota. De taks wordt enkel maar gevaarlijker als hij aan de man wordt gebracht met nobele groene argumenten...

DOOR DANIEL TANURO

Milieubewegingen stellen de CO2-taks voor als een evidente noodzaak. We zijn het wel eens dat de tijd dringt en dat enkel radicale maatregelen zullen volstaan om het klimaat te redden. Bovendien zetten we ons af van traditioneel links, dat bij gebrek aan maatschappelijk alternatief zich beperkt tot het begeleiden van de kapitalistische groei en op die manier zelf een aandeel heeft in de nakende ecologische catastrofe (waarvan de arbeiders en de armsten nochtans de eerste slachtoffers zullen zijn). En toch zijn we het niet eens met de CO2-taks en pleiten we voor andere oplossingen. We zijn er tegen, niet enkel om sociale redenen maar ook om politieke en milieuredenen.

Taks, quota en milieu

Laten we met dat laatste beginnen. Eerste bemerking: in de economische theorie zijn taksen en quota mogelijke instrumenten in de strijd tegen vervuiling ("externaliteiten", genoemd). Inzake de strijd tegen de klimaatwijziging wordt de taks voorgesteld als een alternatief voor de nationale quota voor de vermindering van de uitstoot van broeikas-

feren in monetaire termen. In de praktijk gebeurt de berekening in feite volgens het principe van "de bereidheid om te betalen", men zoekt een een werkbaar en aanvaardbaar compromis. Dit houdt een utilitaristische benadering van de natuur in: als niemand bereid is om te betalen voor de redding van een bepaald soort vlinder die "tot niets dient", dan zal die soort verdwijnen. Voor een ander deel van de schade, het deel dat mensen rechtstreeks treft, kom je uit op resultaten die vanuit ethisch oogpunt onaanvaardbaar zijn: volgens het principe van de "bereidheid om te betalen" is het leven van een Tanzaniaanse boer honderd keer minder waard dan het leven van de New Yorkse bankier. Soms pleit men er daarom voor om de cijfers aan te passen via ethische overwegingen. Dat doet het Sternrapport bijvoorbeeld: het baseert zich op studies die de globale kosten verhogen met 33 procent tot zelfs verdubbelen om een groter gewicht te geven aan de gevolgen van de opwarming in derde wereldlanden (3). Maar zelfs een dergelijke weging volstaat niet om armen en rijken uit deze wereld op

Ja aan de redding van het klimaat Nee aan de CO2-taks

gassen (het Kyotosysteem). (2) Welnu, vanuit een milieu-standpunt zijn die twee systemen niet gelijkwaardig. In het geval van een taks gaat men op voorhand de prijs van de "externaliteit" (in dit geval gas, benzine, mazout etc) bepalen, waarna de omvang van de uitstoot volledig afhangt van de beslissing van de economische actoren (die kunnen beslissen om hun uitstoot terug te schroeven en te investeren in alternatieve energie maar ze kunnen net zo goed verder vervuilen en de taks betalen). Je bent dus allerminst zeker van het resultaat. In het geval van quota werk je omgekeerd: je bepaalt eerst het toegestane niveau van verbruik, waarna dat de prijs kan afhangen van andere factoren zoals de economische conjunctuur, de energie-efficiëntie etc. In het geval van de taks staat economische zekerheid voorop, terwijl bij quota de ecologische zekerheid centraal staat. In de strijd tegen de klimaatwijziging zou het dus voorzichtiger zijn om te kiezen voor quota. Tweede bemerking: de taks brengt ons terug bij de uiterst ingewikkelde vraag over de waarde van de natuur en dus ook van een mensenleven. Als de taks een voldoende vermindering van de uitstoot zou moeten genereren, dan zou het niveau ervan moeten vastgesteld worden in functie van de totale kost van de schade van de opwarming. Welnu, een groot deel van die schade valt onmogelijk te becij-

dezelfde hoogte te plaatsen. In feite zijn deze "ethische correcties" niet meer dan een pleister op het houten been van de waardewet, een kapitalistische wet die meer dan ooit ontoereikend blijkt om echte sociale en natuurlijke rijkdom uit te drukken.

Een bedreiging voor de sociale zekerheid

Laten we de zaak nu eens vanuit politiek oogpunt bekijken. Tegen 2050 moet de uitstoot van CO2 met 80 procent naar beneden. Dat vereist structurele, sociale veranderingen van grote omvang. Deze veranderingen kunnen slechts het resultaat zijn van een globaal plan en kunnen niet overgelaten worden aan de hypothetische mogelijkheid om via een taks de markt te heroriënteren. Een dergelijk plan moet ondersteund worden door een bewustwording en een engagement vanuit de bevolking. Daarom is het van groot strategisch belang dat een dergelijk plan onderwerp uitmaakt van een breed en democratisch maatschappelijk debat, dat de mensen begrijpen dat het niet om een nieuwe manier gaat om de sociale ongelijkheid te doen groeien. We hebben natuurlijk geen enkele garantie dat een dergelijk debat hoe dan ook leidt naar de keuze voor quota. Maar als je met taksen begint te werken, zal dat debat er zeker niet komen. Eén keer de taks bestaat dan

zal immers de markt er zich wel mee bezighouden... op haar eigen manier: op de rug van de werkende mensen en de armen uit de ganse wereld... En dit brengt ons onvermijdelijk bij de sociale kwestie. Het minste wat je kan zeggen is dat de factuur wel eens pijnlijk kan worden. Primo, de taks zal onmiddellijke gevolgen hebben voor het niveau van de prijzen. Secundo, alle voorstellen uit de hoek van de regering vertrekken vanuit de idee dat de invoering van de taks gepaard zal moeten gaan met de verlaging van de patronale bijdragen aan de sociale zekerheid, om zo onze heilige concurrentiepositie niet in het gedrang te brengen (in dat geval zullen de opbrengsten van de taks het geslagen gat in de sociale zekerheid moeten helpen dichten). Welnu, iedereen moet er zich goed bewust van zijn wat dit

van 3,9 procent terwijl de verhoging van de gemiddelde energieprijzen bij uiteindelijke consumptie 32,5 procent zou bedragen. Zoals Leon Taniau recent schreef in Le Journal de Mardi: "De wereld van de arbeid zou dus betalen voor: a. de taks die overeenstemt met de eigen emissies (verwarming, verplaatsingen etc.); b. de taks die overeenstemt met de emissies van de bedrijven (die leiden tot een verhoging van de prijzen); c. de stabilisering van de sociale zekerheid." Voorts merkt hij op: "Stel dat de taks zijn doel bereikt en dat de CO₂-uitstoot drastisch terugloopt, dan zullen de inkomsten ook verminderen... Wie zal er dan het gat in de sociale zekerheid dichten?" (4) Deze drie luiken -sociaal, milieu en politiek- zijn natuurlijk nauw met elkaar verbonden. Wanneer de bevol-

eerste plaats een wereldwijd sociaal fenomeen is. De kapitalistische logica zorgt ervoor dat je de maatschappij enkel maar kunt veranderen door een bundeling van diepgaande, structurele maatregelen: gratis en kwaliteitsvol openbaar vervoer, verbod op wegtransporten onder een bepaalde afstand, een publiek plan voor de isolatie van gebouwen, een publiek plan voor de ontwikkeling van zonne-energie onafhankelijk van de kosten (de staten hebben dat ook gedaan voor kernenergie!), het in vraag stellen van de flexibele arbeid die mensen verplicht om de auto te gebruiken. Plus daarbij een massale transfer van propere technologie naar derde wereldlanden, in respect voor hun soevereiniteit. Enkel een geheel van dergelijke collectieve maatregelen bieden iedereen de kans om zich verantwoordelijk op te stellen ten opzichte van het klimaat. Geld kan het probleem niet zijn: de woekerwinsten van de gas- en petroleumsector bedragen wereldwijd 1500 miljard euro (5) en de defensiebudgetten liepen in 2004 op tot 1037 miljard dollar (6). Volgens het Sternrapport bedraagt de som van deze twee cijfers het dubbel van het bedrag dat nodig is om de concentratie van broeikasgassen in de atmosfeer onder de kritische drempel van 450ppmv te houden. ■

Voetnoten

(1) Over het Sternrapport, lees ons artikel "Le rapport Stern, ou la réponse néolibérale au changement climatique". Over Nicolas Hulot, lees "Nicolas Hulot face au changement climatique: un objectif biaisé, une proposition tronquée" op <http://www.europe-solidaire.org>. De studie van het Planbureau kan je terugvinden op http://www.klimaat.be/climat_klimaat/pdfs/FR-Post2012_Horiz20-50.pdf (2) Sommigen spreken zich uit voor een samengaan van quota en taksen, maar dat debat laten we links liggen gezien het niets verandert aan onze kritiek op de taks. (3) Volgens Stern zelf, zouden de klimaatrampen in de arme landen zelfs onopgemerkt voorbijgaan in de ogen van de economen, gezien ze zouden opgaan in de globale economische groei. (4) Journal du Mardi, 16/1/07. (5) JM Chevalier, "Les grandes batailles de l'énergie", Folio actuel (6) Cijfer van SIPRI, Stockholm

eigenlijk betekent. Volgens simulaties van het Planbureau zal een vermindering van de emissies met dertig procent tegen 2020 (hou even in gedachten dat we 80 procent vermindering moeten bereiken tegen 2050) via een taks en met evenredige verlagingen van de sociale bijdragen van de bedrijven leiden tot een verhoging van de indirecte belastingen (de meest onrechtvaardige belastingen) ter waarde van 1,6 procent van het BBP. De patronen zouden een cadeau van 8960 miljoen euro ontvangen, oftewel een verlaging van de loonkost

king er achter zal komen dat de strijd tegen de klimaatwijziging als voorwendsel dient om de sociale herverdeling terug te schroeven, zal ze zich allicht keren tegen de CO₂-taks (zoals ze zich keerde tegen de ecotaksen). Op zich zou dat ook legitiem zijn, al zou het opnieuw de sociale strijd en de milieustrijd lijnrecht tegenover elkaar plaatsen en de voorzichtige convergentie die groeit tussen beide ongedaan maken. Welnu, die convergentie is nochtans van doorslaggevend strategisch belang, gezien de klimaatwijziging in de

De internationale vakbeweging - deel 1

Eind november 1949 zijn er 178 afgevaardigden en 68 gasten aanwezig bij de oprichting van het Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen in Brussel. In totaal vertegenwoordigden ze 46 miljoen arbeiders uit 47 landen. 58 jaar later, op 1 november 2006, wordt in de aanwezigheid van maar liefst 1.700 afgevaardigden uit 154 landen in Wenen het Internationaal Vakverbond opgericht. Het IVV vertegenwoordigt 168 miljoen leden. Het verschil in omvang tussen beide wereldwijde federaties valt natuurlijk op, maar het is het woordje 'vrije' dat het echte verhaal van de internationale vakbeweging vertelt. In dit eerste deel worden de verschillende spelers geïntroduceerd zodat de basis is gelegd voor het verhaal van 'het grote gelijk' in het volgende deel.

DOOR SASKIA MANNESSEN

Brood, vrede en vrijheid

'Brood, vrede en vrijheid' - onder dat motto vindt de oprichtingsconferentie van het IVV of ICFTU 'op z'n Engels', plaats. De toon wordt meteen gezet in de openingsspeech op maandag 28 november 1949 door de heer Bullock van de Engelse TUC: *"We had firmly hoped that the World Trade Union Federation which was founded here in 1945 would pursue the goal it set itself of bringing together the trade unionists of the whole world, regardless of race, nationality, religion or political beliefs. That is still the aim of the world Conference we are opening here today."* De volgende dag voegt de Belg en soon-to-be voorzitter Paul Finet hier aan toe: *"In a very short time it was proved one hundred times that the WFTU was, in the minds of some of its members, a propaganda tool for an ideology whose totalitarian nature could never find favour with the free citizens of the western democracies"*. Het

is 1949 en we bevinden ons midden in de Koude Oorlog. Vier jaar eerder, oktober '45, leek de overwinning op nazi-Duitsland ook een overwinning te zijn op de diepe meningsverschillen die de vakbeweging in de jaren '20 en '30 uit elkaar had

gereten. Vol hoop en verwachting was de WFTU ofwel de Wereldfederatie van Vakbonden opgericht. Sociaal-democraten en communisten gingen samen het grootkapitaal een halt toeroepen. Zo hoopte men in ieder geval, maar de ideologische verschillen bleken te groot om eenheid te bewaren in die woelige tijd van wederopbouw. De oorlog had de diepe meningsverschillen over de aard van het kapitalisme en de vakbeweging, de relatie met de partij en de staat niet feitelijk opgelost, enkel uitgesteld zo bleek al snel. Onenigheid over de ware betekenis van het Marshallplan, het veranderende klimaat voor niet-communistische vakbonden in Oost-Europa en de pogingen om de internationale vakbondssecretariaten te integreren in de structuur van het WFTU brachten de oude breuklijnen weer aan de oppervlakte. Al na een paar jaar liepen de eerste sociaal-democratische bonden weg, met de oprichting van het IVV in 1949 tot gevolg.

Tot op de dag van vandaag bestaat de WFTU al is haar relevantie sinds de val van de Muur (nog) minder geworden. Europese leden van betekenis heeft ze niet meer sinds de Franse CGT in 1995 haar lidmaatschap opzegde - bijna twintig jaar nadat de Italiaanse CGIL wegliep. Tegenwoordig is het merendeel van haar geclaimde 145 lidorganisaties met in totaal 42 miljoen leden in het Zuiden geconcentreerd.

De Christelijke arbeidersbeweging

De breuklijn tussen de sociaal-democratische en communistische beweging is niet de enige die de internationale arbeidersbeweging decennia heeft gekenmerkt. De Christelijke en seculiere internationale vakbeweging is zelfs nooit verenigd geweest in één organisatie - tot afgelopen november dus.

In 1891 had de katholieke kerk erkend dat er zoiets bestond als een sociaal probleem door het opstellen van het *Rerum Novarum*. Een buitengewoon reactionair document, ook toen al, maar desalnietemin een grote stap voor de katholieke wereld. Centrale boodschap is dat de klassensamenwerking moet worden bevorderd in plaats van een klassenstrijd na te streven. Arbeid en kapitaal zijn immers complementair en om dit te bewerkstelligen dient de baas de waardigheid van de arbeider te erkennen en de arbeider de rechten en eigendommen van z'n baas te respecteren. Om die waardigheid van de werkende mens te realiseren werd de vorming van vakbonden toegestaan. Ondertussen was de anti-klerikale en radicale arbeidersbeweging zich al decennia in golven van verzet aan het uitbreiden en versterken - en konden Christenen aan de basis niets anders doen dan dat handenwringend aan zien. Het *Rerum Novarum* werd dan ook met beide handen aangegrepen om vakbonden geschoeid op christelijke leest te vormen. In 1909 bijvoorbeeld werd het Nederlandse CNV opgericht en drie jaar later het ACV - dé sterkhouder van de internationale christelijke vakbeweging. Het hoogtepunt volgde in 1920 met de oprichting van de International Federation of Christian Trade Unions (IFCTU).

In 1949 werd de uitnodiging van het IVV om zich aan te sluiten na intern beraad afgeslagen en de decennia die daarop volgen probeert de IFCTU haar religieuze basis te verruimen door haar naam te veranderen naar

Wereldverbond van de Arbeid ('68) en zich meer op het Zuiden te richten. De bevrijdingsideologie die op dat moment hoogtij viert in Latijns Amerika heeft diepe sporen nagelaten in de praktijk van het WVA met als gevolg dat ze zich in haar internationale praktijk niet zelden links van de ICFTU positioneerde. Dat ze zich nooit volledig ondergeschikt heeft gemaakt aan het Koude Oorlogsdenken is hier zeker mede debet aan.

Sinds '49 zijn er verschillende toenaderingspogingen geweest tussen het IVVV en het WVA, maar deze liepen telkens weer stuk op ideologische verschillen, de angst van het WVA opgeslokt te worden of verzet door de Europese leden van het IVVV. In 2003 heeft de laatste voorzitter van het IVVV en de eerste van het IVV, Guy Ryder, de partijen wél om de tafel gekregen met het voorstel beide organisaties op te heffen en een gezamenlijk een nieuwe organisatie te stichten. Een sympathieke geste, maar het verschil in omvang (26 mlj. tegen 157 mlj.) is zo groot, dat het de vraag is of het uiteindelijk in de praktijk van het IVV veel gaat uitmaken.

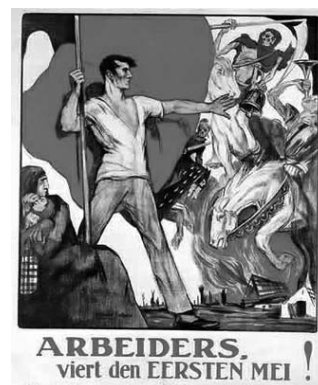
internationale vakbondssecretariaten

De oorsprong van de internationale vakbeweging ligt nog verder terug in de geschiedenis. In 1864, toen werd de International Working Men's Association opgericht, bij de lezers ongetwijfeld beter bekend als de Eerste Internationale. De directe aanleiding voor de oprichting van de

IWMA was de opstand in Polen, maar de steeds groter wordende gevoelde noodzaak van met name Frans en Engelse arbeiders voor internationale samenwerking en informatie uitwisseling was eigenlijk de reden. Al dertig jaar eerder, in de jaren '30, vonden Britse arbeiders dat de sporadische internationale contacten beter moesten worden georganiseerd om zo weerstand te bieden aan het zich internationaliserende kapitaal. Een tendens die de Engelsen voelden doordat er steeds vaker stakingsbrekers vanuit het continent werden geïmporteerd.

In 1872 al, na de nederlaag van de Commune van Parijs, verloor de organisatie haar zeggenskracht. Een goed gevuld *trackrecord* kan ze dus niet voorleggen, maar haar betekenis voor de verdere ontwikkeling van het idee dat arbeiders zich internationaal moeten organiseren is groot. (Overigens ook op de de internationale arbeidswetgeving; niet toevallig vindt een jaar na de oprichting van de Internationale de eerste vergadering tussen Europese staten hierover plaats.)

De oprichting van de Internationale Vakbondssecretariaten, vroeger de International Trade Secretariats geheten en tegenwoordig Global Union Federations, is een goed voorbeeld van deze invloed: in 1889 komen op verschillende momenten vakbondsleiders, communisten en allerhande andere politieke groepen bij elkaar om de honderjarige verjaardag van de Franse Revolutie te vieren. Niet alleen wordt op een van deze bijeenkomsten de Nieuwe Internationale opgericht, maar ook het eerste International Trade Secretariat en wel van de drukkers. Andere beroepsgroepen en industrieën volgen al snel en in 1901 wordt in Kopenhagen het International Secretariat of the National Trade Union Federations opgericht door de (leiders van) ITS. Grotere internationale samenwerking werd uiteraard nagestreefd, maar een belangrijker motief was de wens van vooral de Franse CGT, de Engelse bonden en

de Amerikaanse AFL om onafhankelijk te worden van de Nieuwe ofwel Tweede Internationale waaruit de ITS waren voortgesproten (overigens een opmerkelijke coalitie van bonden die later in de tijd lijnrecht tegenover elkaar zullen komen te staan). In 1913 wordt de organisatie opgevolgd door de International Federation of Trade Unions (IFTU).

In datzelfde jaar geeft de IFTU het 'tiende internationale rapport over de vakbeweging 1912' uit waarin wordt vermeld dat er onderhand 32 ITS met in totaal 4,5 miljoen leden zijn. Feitelijk waren het Europese organisaties ondanks de paar Amerikaanse lidbonden, en binnen Europa lag het zwaarpunt in Duitsland - waar 27 van de 32 ITS hun hoofdzetel hadden.

De reikwijdte van de ITS was beperkt in die eerste jaren. Gebrek aan middelen, een gebrek aan eenheid in de identiteit (industrie of vak als basis) en discussies over de te varen koers (communistisch of niet) maakten dat ze net als de internationale koepels in hun beginjaren geen richtinggevende rol konden spelen voor de nationale bonden. Maar in de loop van de jaren verandert dat ten goede en in tegenstelling tot de internationale koepels die tot de dag van vandaag (?) geen deuk in een pakje boter hebben kunnen slaan, weten (sommige) ITS zich om te vormen tot organisaties met een internationale visie en praktijk. Hoe dat zo is gekomen, komt aan bod in het tweede deel. ■

Dit artikel komt uit het tijdschrift van de Nederlandse SAP 'Grenzeloos'. Het volgende deel verschijnt in het april-nummer van Rood.

Hoe de Oostendse bootsjowerie vernietigd werd

DOOR FLOR VANDEKERCKHOVE

Het Visserijblad (HVB), een onafhankelijk opinieblad in de Vlaamse vissersgemeenschap, schenkt in haar februarinummer veel aandacht aan de teloorgang van de Oostendse kustvisserij. Daarbij komt schipper Jacques Bogaert (eigenaar van het vaartuig O.148 Snipe) uitgebreid aan het woord. Hij besluit er een punt achter te zetten: 'De laatste twee jaar was de opbrengst ondermaats', zo zegt hij. 'Vorig jaar liet ik het vaartuig van januari tot maart aan de kant liggen omdat de opbrengst onvoldoende was om mijn schipper en matroos een fatsoenlijke verdienste te garanderen. Het vaartuig heeft vorig jaar slechts 147 dagen gevaren, 50 dagen minder dan normaal.'

Nadat recentelijk ook de kustvisserijvaartuigen O.533 Virtus, O.225 Norman-Kim, O.100 Emilie, O.536 Zeevalk ermee opgehouden zijn (en met een O.116 Caroline die nauwelijks nog uitvaart) is de Oostendse kleine kustvisserij teruggevallen op negen vaartuigen. Dat is ruim onvoldoende om de zestien stalltjes op de bekende Oostendse Vistrap nog van waar te voorzien. We maken vandaag het einde mee van een typische visserij die bootsjowerie genoemd wordt.

Dat is het spijtige, want die visserij brengt dagvers gevangen waar op de markt en ze doet dat rechtstreeks van producent tot gebruiker. Bovendien dreigt hiermee een letterlijk unieke band te verdwijnen tussen visserij enerzijds en stadsleven en toerisme anderzijds. En ten slotte is het spijtig omdat hiermee een typische Oostendse, plebeïsche figuur met historische roots - de bootsjower - uit het straatbeeld wegvalt. De bootsjowers zijn namelijk de historische erfgenamen van de vissers

die destijds met open roei- en zeilvaartuigjes ter kustvisserij voeren. De bootsjowerie was altijd al de visserij van de kleine man en dat is ze vandaag nog steeds.

Gaat het hier om een soort noodzakelijk proces waarbij oude ambachten en beroepen de tand des tijds niet doorstaan? Hebben de bootsjowers hun eigen graf gedolven door na te laten de sprong naar de moderne tijden te wagen? Moesten de bootsjowers hun visgebied maar niet leeggevest hebben?

Het is waar dat de kustwateren omzeggens leeggevest zijn. Maar dat is geenszins het werk van de bootsjowers. Doordat ze met kleine vaartuigjes het zeegat intrekken is hun vangst altijd beperkt geweest. Van zodra het een beetje teveel waait blijven hun schepen aan de kant liggen. Hun actieradius is klein en bovendien vist een groot deel onder hen op garnaal, een soort die helemaal niet schaars is. De bootsjowers zijn niet verantwoordelijk voor de ecologische catastrofe die we aan het meemaken zijn. Integendeel, mocht de kust uitsluitend aan die categorie vissers voorbehouden zijn, dan was er nooit een ecologisch probleem voor onze deur geweest.

De bootsjowers zijn overigens de eersten die het ecologisch probleem op zee aangekaart hebben. Zij deden dat lang voordat de milieubeweging het licht zag. Het eerste pamflet

waarin zij de overbevissing door grote schepen aanklaagden dateert van 1860 (!), bijna honderd vijftig jaar geleden. Het waren ook de bootsjowers die tijdens de eerste langdurige crisis van overbevissing (in 1889-1892) talrijke klachten uitten over de uitputting van de visgronden. Die klachten bereikten al gauw de overheid. In 1909 al rapporteert een ambtenaar zijn minister dat grote schepen de visgronden aan het leegvissen zijn.

Wie in het archief van HVB bladert, vindt heel de tijd door verwittigingen van kustvissers. Zoals deze titel uit 1954: 'Zal men de Belgische kustvisserij wurgen?' Of dichterbij: 'Boze vissers: kustwateren moeten beschermd worden' (1989).

Het is niet zo dat de bootsjowers alleen maar geklaagd hebben. Ze hebben ook oplossingen aangereikt.

Zij eisten bescherming van hun visgronden (1989), eisten inspraak in de overlegorganen (1995), richtten een eigen strijdvaardige organisatie op (1996), eisten officiële erkenning als

Uitgelezen... Boeken over de SP

aparte groep (1997). Zij zijn ook vele keren tot actie overgegaan. Legendarisch is de havenblokkade die ze in 1998 organiseerden. Op verschillende tijdstippen werd front gevormd met Greenpeace en er werd gezamenlijk met de milieubeweging actie gevoerd, zoals dat ook in 2002 nog het geval was.

Werden ze gehoord, die kustvisser? Zowel het Oostendse stadsbestuur, de Provincie, opeenvolgende ministers van Landbouw, ja zelfs de koning (2001) lieten uitschijnen hun zaak ter harte te nemen. Het bleef al te veel bij woorden. Ook de groene minister Vera Dua luisterde maar met een half oor. De eis voor een eigen, afgeschermd visgebied van minstens zes mijl voor de kust werd door haar getorpedeerd. De kustvisser moesten het na vele jaren van ministeriële twijfel met maar drie mijl doen (2002): *too little, too late!*

Dat doekje voor het bloeden kon toen ook al lang niet meer verdonkeremanen dat de ecologische catastrofe in de kustwateren georganiseerd werd door een overheid die met de Benelux (1958) de al overbeviste kustwateren wijd openzette voor grote Nederlandse kotters. Dat proces werd nog intenser door de Europese Unie die forse subsidies verleende voor het bouwen van de zgn. eurokotters; grote, moderne schepen die de Europese en dus ook de Vlaamse kustwateren als jachtgebied kregen en alhier het werk kwamen afmaken.

De publicist (en vishandelaar) H. Neubacher schrijft dan ook terecht: 'Door haar jarenlange gevoerde politiek van subsidies om vissersschepen te vernieuwen en nieuwe te bouwen, creëerde de Europese Commissie niet alleen een overcapaciteit in haar vissersvloot, maar ze vernietigde ook oude visserijgemeenschappen langs alle Europese kusten'. Dat is exact wat met de Oostendse bootsjowerie gebeurd is.

Het is waar dat dit alleen maar heeft kunnen plaatsgrijpen doordat de top van de visserij die ontwikkeling gestimuleerd heeft. In 1996 was de kustvisserij, dixit de patroonsorganisatie ter zeevisserij, maar goed voor iets meer dan 1% van de omzet. In de visserij, waar de dienst uitgemaakt wordt door reders van de grootste boomkorvaartuigen, is de bootsjowerie dan ook 'quantité négligeable'. Maar elke kustvisser die de pijp aan Maarten geeft, opent voor hen nieuwe mogelijkheden. Zij azen dan ook al vele jaren op de motorvermogens van de bootsjowers. Die motorvermogens mogen ze van de overheid toevoegen aan hun schepen, waardoor ze tegelijk toelating krijgen om nog meer vis uit zee weg te halen. Meer vis hebben ze ook nodig, want zo'n groot boomkorvaartuig verbruikt vele duizenden liters diesel per dag en we weten allemaal wat er met de olieprijs gebeurd is.

De conclusie klinkt pathetisch, maar is daarom niet minder waar. Door doelbewuste keuzen van Staat & Kapitaal werd een boeiende en organisch gegroeide vissersgemeenschap, samen met haar visgronden, moedwillig vernietigd. ■

Op 25 november 2006 sprong de Socialistische Partij in de Nederlandse verkiezingen van 9 naar 25 kamerzetels. Deze spectaculaire ontwikkeling voedt ook in het buitenland de nieuwsgierigheid naar de SP. Gelukkig zijn er over de SP reeds enkele interessante boeken voorhanden.

In Het geheim van Oss beschrijft Kees Slager de geschiedenis van de SP in Oss. Oss is het industriestadje met vandaag 70.000 inwoners in het katholieke Noordoost-Brabant, waar de SP haar eerste successen behaalde. Oss is ook de bakermat van SP-voorzitter Jan Marijnissen. Het boek werd geschreven op verzoek van de SP, maar dat maakt het niet minder interessant. Gebed in het eigen karakter van de stad Oss wordt minutieus de ontwikkeling van de SP-afdeling gevolgd, van de sturm und drangperiode in de jaren '70 tot de eerste electorale doorbraken in de jaren '90, en iedereen komt uitgebreid aan het woord: volhouders en afhakers, voor- en tegenstanders. Het boek leest als een trein, en lijkt opgebouwd rond de centrale idee dat die van Oss vergeleken met SP-afdelingen in grotere steden of aan universiteiten, meer doeners dan denkers waren. Toen halfweg de jaren '80 die aanpak op nationaal vlak werd overgedragen, na de overstap van Jan Marijnissen van Oss naar de landelijke leiding, kende de SP ook landelijk nieuwe groei.

Het boek De socialisten van Rudie Kagie is anders geschreven, meer los uit de pols. Het is een nuttige aanvulling op het eerste boek. De breuk met de oude SP en haar historische leider Daan Monjé, toen Jan Marijnissen zijn politieke actie van Oss naar het landelijk hoofdkwartier in Rotterdam verlegde, komt scherper uit de verf. Het boek besteedt vooral aandacht aan de stijlbreuk waarmee dit gepaard ging, en legt grote nadruk op de nieuwe manier waarop de SP haar ideeën in de jaren '90 gaat verpakken. Soms geeft het boek echter de indruk dat het succes van de SP vooral het werk van reclamejongens is, en geeft het te weinig aan dat handige reclame alleen niet volstaat wanneer het product niet deugt. Interessant is wel wanneer aangegeven wordt dat de SP niet enkel van stijl verandert, maar ook haar programma aanpast (blz. 89, 90). In het boek komt de leidende groep van de SP uitgebreid aan het woord, zodat het boek ook handig is als een actuele who is who over de SP. Tenslotte bevat het boek interessante hoofdstukken over de strubbelingen van de SP met het migrantenvraagstuk en het feminisme, net zoals het boek van Kees Slager overigens.

Wie het van de partijvoorzitter zelf wil horen kan Nieuw optimisme van Jan Marijnissen lezen en om te weten hoe het verhaal verder loopt kan je de website van de SP bezoeken en je inschrijven op hun nieuwsbrief. ■

(Frank Slegers, overgenomen uit 'Uitpers' februari 2006)

Kees Slager, Het geheim van Oss, Uitgeverij Atlas - Amsterdam/Antwerpen, 2001, 480 blz. **Rudie Kagie**, De socialisten, achter de schermen van de SP, Mets & Schilt, Amsterdam, 2004/32006, 247 blz. **Jan Marijnissen**, Nieuw optimisme, Uitgeverij aspekt, Soesterberg, 2003, 140 blz. www.sp.nl

José Bové stelt zich dan toch kandidaat voor de Franse presidentsverkiezingen. We publiceren hier een artikel uit Rouge van Frédéric Borrás die het standpunt vertolkt van de meerderheid van onze Franse LCR-kameraden.

DOOR FRÉDÉRIC BORRAS

José Bové: nog een kandidaat erbij

José Bové had zich reeds eerder kandidaat gesteld, maar die kandidatuur later weer ingetrokken. De beweging die was opgezet rond het "Nee aan de Europese grondwet", was helemaal niet unaniem voor de kandidatuur van José Bové. Gaat het nu wel om een eenheidskandidaat? Neen, want dan zouden Olivier Besancenot van de LCR en Marie-George Buffet van de KP zich moeten terugtrekken. De collectieven rond het "Nee aan de Europese grondwet" hebben vergaderd op 20/21 januari in Parijs en José Bové gevraagd zich kandidaat te stellen, maar deze vergadering was niet echt representatief voor heel de beweging en de discussie over de kandidatuur is niet echt democratisch verlopen. Als men vindt dat het volstaat een petitie op Internet te lanceren om een kandidaat en een programma voor te stellen, dan had Nicolas Hulot - de populaire groene kandidaat - meer legitimiteit gehad, want zowat een half miljoen internetgebruikers hadden voor hem gestemd.

Verskil in politieke strategie

Wat er ook van zij, de belangrijkste politieke stromingen die samen in de campagne "neen aan de Europese grondwet" zaten, steunen allemaal verschillende kandidaten. Je kan blijven zagen en klagen over de "maneuvers van de partij-apparaten", maar de feiten zijn er en die diversiteit weerspiegelt een verschil in politieke strategie. Vooraleer de LCR zich engageert in een campagne voor een linkse eenheidskandidaat, moet er duidelijkheid bestaan over hoe die kandidaat zich zal gedragen ten aanzien van de leiding van de socialistische partij PS. Die duidelijkheid is er niet.

tigd zijn om Besancenot naar voor te schuiven als eenheidskandidaat als Bové. In Liberation van 22 januari schrijft Sainte-Marie: "22% van de Fransen menen dat Olivier Besancenot het best geplaatst is om de antiliberale ideeën te verdedigen. Dat is ver voor José Bové met 12%."

Welk project ter linkerzijde?

Deze diversiteit ter linkerzijde is het product van een politiek landschap dat hertekend is. De KP is in crisis en duizenden militanten, tot nu toe niet georganiseerd, begeven zich op het verkiezingsterrein. Maar de politieke krachten ter linkerzijde duwen niet allemaal in dezelfde richting, en volgens ons zeker niet in de goede richting. De leiding van de KP wil heel de linkerzijde, ook de PS, verenigen op een antiliberale basis. Andere politieke krachten willen alle krachten links van de PS verenigen, maar ze laten de mogelijkheid open om met de PS een alliantie te sluiten eens ze in de regering zit, of in de gemeenteraden van grote steden en regio's. Nog anderen willen dat een radicaal-ecologische stroming de kop opsteekt en dan zijn er nog die een convergentie zoeken met linkse en keynesiaanse republikeinen. Er bestaat ook een meer radicale stroming die een nieuwe antikapitalistische politieke kracht wil opbouwen. Die linkse kracht willen wij opbouwen en wie beter dan Besancenot kan aan die kracht een stem geven in deze presidentsverkiezingen?

We gaan hier geen stappen terugzetten, want het profiel en kandidatuur van Besancenot hebben iets specifiek in vergelijking met de andere: ze belichaamt heel duidelijk de

Daarom gaan wij nog altijd voort met de campagne Besancenot. Als er tijdig duidelijkheid was gekomen over een onafhankelijke houding ten aanzien van de PS, dan hadden wij op tijd een eenheidscampagne kunnen opzetten. Zoniet zal Marie-George Buffet voor de Franse KP haar campagne voeren en wij met Olivier Besancenot. In dat opzicht is de kandidatuur van José Bové een kandidatuur erbij. Geen enkele van de drie kandidaten die uit de "neen-campagne" komen kunnen claimen dat zij alleen de belichaming zijn van die campagne. Wij doen dat ook niet met Olivier Besancenot. Wij zouden nochtans even gewet-

vernieuwing, een onafhankelijkheid ten aanzien van de PS, een antikapitalistisch alternatief, de verzuchtingen van de werkmensen, de jongeren, de werklozen. Ze is ook een politieke uitdrukking van strijdervaringen zoals die van de jongeren tegen het banenplan en zelfs van het andersglobalisme. De LCR zal met Besancenot tegen Sarkozy en extreem-rechts een antikapitalistisch project verdedigen, dat anders is dan institutionele allianties te vormen rond de PS. Dat is volgens ons de beste weg om de hoop die gerezen is in de campagne "neen aan de Europese grondwet" te verzilveren. ■

Het vijftiende congres van de SAP/POS nam de beslissing om de naam van de organisatie in Franstalig België te veranderen in LCR (Ligue Communiste Révolutionnaire). Uiteraard is het succes van onze Franse zusterorganisatie LCR daar allerm minst vreemd aan. We stelden gewoon vast dat de Vierde Internationale in Franstalig België het meest gekend is onder de naam LCR. Nieuwe en jonge linkse mensen zullen er ons dus allicht sneller thuis weten te brengen met die nieuwe naam. Toch zijn er ook enkele politieke redenen die leidden tot deze naamswijziging.

POS wordt LCR

De naamswijziging van RAL/LRT naar SAP/POS gebeurde in 1984 in een specifieke politieke context. De organisatie nam begin jaren tachtig een nieuwe oriëntatie aan van opbouw in de bedrijven en in de georganiseerde arbeidersbeweging. De partij verliet nooit de idee van de noodzaak aan een bredere linkse kracht, aan politieke hergroepering en herschikking in de arbeidersbeweging, maar koos toch consequenter voor een autonome verschijning als partij en nam ook enkele keren als dusdanig deel aan de verkiezingen.

Vandaag staat de arbeidersbeweging nog steeds centraal in onze opbouw, maar stellen we tegelijkertijd vast dat er sinds het einde van de jaren 90 terug een grotere diversiteit aan actieterreinen bestaat in de organisatie. Bovendien kwam sinds begin van de jaren 90, na de val van de muur en de totale capitulatie van de sociaal-democratie voor de neoliberale politiek, het pleidooi voor een nieuwe linkse beweging, voor linkse herschikking zeg maar, veel centraler te staan in ons vertoog. Het moet gezegd: het is niet steeds eenvoudig om uit te leggen dat je bezig bent met de opbouw van een Socialistische Arbeiderspartij, die eigenlijk op haar beurt ijvert voor een nieuwe linkse partij.

SAP-LCR

Vandaar dat het Vijftiende Congres van de SAP zich ondermeer boog over deze naamskwestie. Het resultaat is dus een naamswijziging in Franstalig België, gezien daar de alternatieve naam snel gevonden was en op de steun van een zeer brede meerderheid van de leden kon rekenen.

De naam LCR biedt twee grote voordelen. Ten eerste is de naam hoe dan ook reeds erg gekend in Wallonië, wat maakt dat de inspanning om de naam bekend te maken in ieder geval haalbaar is. Ten tweede weet ongeveer iedereen die vandaag de POS kent, dat de LCR de zusterorganisatie is van de POS. Het zal dus niet moeilijk zijn om de link tussen de twee namen te maken. Promotioneel en politiek bood de naam LCR te veel voordelen om hem niet te gebruiken.

In Vlaanderen, we hoeven dat niet te verbergen, liep de discussie minder vlot. Nogal wat leden zijn om dezelfde redenen wel gewonnen voor een naamswijziging, maar tot nog toe werd er geen valabel alternatief naar voor geschoven dat een ruime meerderheid van de leden kan bekoren. We werken in Vlaanderen dus gewoon verder onder de naam SAP. Dat vormt op zich geen enkel probleem, gezien we nu reeds meer dan 20 jaar die vlag dragen...

2006 Congresjaar

Wel werken we dus voor het eerst sinds lang met een verschillende naam in Vlaanderen en Wallonië. Dat hoeft echter niet meteen een probleem te scheppen. Ook tot op heden werkten we in Vlaanderen onder de naam SAP en waren er allicht buiten de eigen kringen niet erg veel mensen die wisten dat de POS daarvan de Franstalige component was. Er

verandert dus niets aan de structuur van onze organisatie en we blijven, net als voor de beslissing, een organisatie die over de taalgrens heen werkt.

Op 17 december vond de laatste van de drie sessies van het Vijftiende Congres van de SAP plaats. Daar werd de beslissing voor de naamsverandering genomen. Inmiddels werken we aan een nieuw logo en

nieuw materiaal voor de organisatie. Met een congres in drie etappes werd 2006 een écht congresjaar voor de organisatie. Dat was heilzaam, we legden immers de krijtlijnen van onze activiteit voor de komende jaren vast. Nu komt het er echter op aan om de besluiten van dit congres om te zetten in politieke acties en campagnes. Dat wordt de taak van een nieuwe leidingsploeg, die heel wat jonge mensen in haar rangen telt, die voor het eerst de eindverantwoordelijkheid in onze organisatie op hun schouders nemen. ■

AAN DE STROP

Vijf jaar geleden hield een compagnon de route van mij het leven voor bekeken. Het ging hem alsmáar moeilijker om de lach te bewaren bij het bieden van weerstand tegenover wat we 'het regime' noemen. Toen hij op zijn werk aan de deur gezet werd omdat hij als personeelsverantwoordelijke te menselijk was tegenover wat men 'de medewerkers' noemt, brak de klomp. Een dag later vlogen stalen vogels zich te pletter tegen het WTC. De wereld stond in rep en roer, ook die van mij. Ik was méér bezig met Fred, de andere mensen op de wereld kozen de partij van andere slachtoffers. Zo gaat dat.

Net voor nieuwjaar werd Saddam opgehangen. Zonder proces, op een feestdag met een gelegenhedskoor van verwijten op de achtergrond. Ik heb die man nooit gemoeten, van enige sympathie voor dit heerschap kan je me niet beschuldigen. Ik loop over het algemeen namelijk niet zo op met autoriteiten. Zelfs linkse autoriteiten boezemen me wantrouwen in. Chavez die alle macht naar zich toe trekt, wenkbrauwen in de hoogte en sceptisch wachten op wat er komt. Die gezagstoornis heb ik aan mijn vader te danken. Die meende zijn autoriteit af en toe met geweld kracht te moeten bijzetten. Ik hield er een vrij anarchistische overtuiging aan over.

Zo zie je maar, zelfs het als grootst mogelijk ervaren leed brengt wijsheid met zich mee.

Alleen bij de twee bovengenoemde sporen in de geschiedenis gaat dit niet op. Een vriend verlies je voor altijd en dat brengt je niks bij. Niks. Dat blijft een lege stoel in je bovenkamer. Een dictator van kant maken kan integendeel amusant zijn voor de omstaanders, zo iemand mis je niet. Maar het brengt evenmin iets bij.

Het heeft bovendien iets onmenselijks, zo een terechtstelling met een veel te dikke strop en beulen met zwarte kappen. En het is selectief. Wie in het wereld-gevecht verliest is een dictator, een terrorist. Wie uiteindelijk wint is meestal een vrijheidsstrijder. Soms wisselt dat wel eens. De Afghaanse Taliban werden nu eens vrijheidsstrijders genoemd (tegen de

USSRussen), dan weer terroristen.

Ik kan me er moeilijk mee verzoenen dat men iets met de dood moet bekopen. Ik doe mijn best,

probeer me in te leven, af en toe te geloven dat er zoiets is als een afkooksels van een rechtsstaat. Maar toch, laat die man voor de rest van zijn leven kolen bovenhalen in Winterslag of zo...

Waar gaan we naar toe als we zelf de dood als straf vooropstellen. Hoeveel werk gaan ze daar in dat ateljeetje in Irak dan niet hebben? De eerste die men er omwille van het maken van slachtoffers mag naast hangen is Bush. Evenveel doden op het geweten, schuldig aan het vermoorden van Amerikaanse burgers en het vernietigen van een ganse planeet door het weigeren van gelijk welk klimaatverdrag. Aan de strop ermee. Op Thanksgiving Day of zoiets en met een kalkoenskop in zijn achterwerk. Omstaanders scanderen de naam van Michael Moore.

Of de paus, onze vroegere kardinaal Gatzinger. Niet omdat de man zich voort beweegt in een kleed, neen, we zijn breeddenkend en bi, dus daar kunnen we tegen. Maar hoeveel doden heeft die kerel niet op zijn notitieboekje staan, hoeveel AIDS-slachtoffers? Aan de galg, met een gebruikt kondoom in zijn mond, op Pasen. Nog één keer Zaaliek Paasen, en veur mijnen nievjaar een paar kaasen en hop, val-luik open. De omstaanders scanderen de naam van Belzebub.

Nu we toch bezig zijn, wat moeten we aanvangen met Tony Blair? Een theepot op zijn hoofd? Saint-Patrick's Day? IRA als slogan? Berlusconi? Dollarbriefjes in zijn neus? Immacolata Concezione? Brigata Rossa? Balkenende? Een pruik erop? Koninginnepastijdag? Of hebben die geen feestdagen?...

Neen, voor mijn part krijgen ze allemaal gratie. Onder één voorwaarde: we heropenen de Kempische steenkoolmijnen.

FILIP DE BODT

inhoud

Paul Verbraekenlezing 2007	2
Editio	3
Europese Grondwet - the sequel	4
CAP neemt deel aan verkiezingen	
SAP pleit tegen	6
Volkswagen	
Solidariteit is geboden	
Verkiezingen	
Groen! Jonge hoop in bange dagen	7
10 juni in 5 vragen	8
Wereld Sociaal Forum 2007	10
De armen leren het WSF een les	
Dossier: Cuba Libre	11
Terugblik	
Groetjes uit Cuba!	
Ontmoeting met Juan Carlos Marsan	
Ontmoeting met Oscarito	
Ontmoeting met Celia Hart	
Ontmoeting met Fernando Martinez	
Vrouwen	19
Abortusstrijd in Polen	
Eco-logisch	20
Taksen en het klimaat	
De internationale vakbeweging	22
Brood, vrede en vrijheid	
Visserij	24
Over de Oostendse bootsjowerie	
Uitgelezen...	25
Boeken over de SP	
Frankrijk	26
Verkiezingen	
Nieuws uit de organisatie	27
POS wordt LCR	

Rood

De wereld begrijpen om hem te veranderen.

Rood is een socialistisch maandblad dat wil bijdragen aan de opbouw van een antikapitalistisch politiek alternatief in België en Europa. **Rood** brengt verslag uit over de sociale strijd in België en elders. **Rood** wil ook een revolutionair-marxistische kijk bieden op de actualiteit. **Rood** opent haar kolommen voor iedereen die actief is in de beweging voor een andere wereld en wil met alle partners het debat aangaan over de noodzaak van een politiek alternatief voor de huidige linkse zijde. Het blad wil een kruispunt zijn waar linkse activisten elkaar tegen het lijf lopen. Zo wil **Rood** samen met anderen een politiek perspectief uittekenen voor de sociale bewegingen en de arbeidersbeweging.